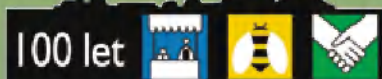

Občina Velike Lašče

trških pravic, čebelarstva in združništva

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

datum izida: 28. avgust 2013

- *100-letnica čebelarstva*
- *Vabimo na prireditve ob 100-letnici združništva*

KAZALO:

Županova stran	3	DRUŠTVA	22
OBČINSKE STRANI		Kulturno bogat mesec junij na Turjaku	
Investicije na komunalnem področju	4	Društvo upokoencev na izletu v Rezijo	
Ustvarjamo boljše pogoje za šolo, vrtec in šport	5	Počastitev spomina na talce v Kotah	
Predstavitev skupne občinske uprave	6	Pohod v Petelinove doline	
Pozor – spet smo tu!	7	Pohod po kulturni poti	
Pedro Opeka za Nobelovo nagrado	8	PODJETNIŠTVO	27
Z 19. redne seje Občinskega sveta	9	»Know us«	
Abonma 2013/2014	9	Pridružite se korporativnemu prostovoljstvu	
ČEBELARSTVO	10	GASILCI	28
Praznovali smo 100 let delovanja ČB Velike Lašče		Novo vozilo v garaži PGD Turjak	
ZADRUŽNIŠTVO	14	Gasilci PGD Dvorska vas – Mala Slevica	
Vabilo ob 100-letnici zadrugištvu		MLADI	31
Franc Perhaj		Regijske in državne kmečke igre	
NAŠA DEDIŠČINA	17	ŠPORT IN REKREACIJA	32
Večer na vasi		Ana hitro plava	
Praznik gospodinj		David Šavli je postal državni prvak	
17. srečanje vasi Selo – Sela - Sele		Nogometna šola 2013/14	
VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	20	Energijska vadba	
»Učenje vse življenje«		PISMA	36
UTŽO – desetič kot prvič		ZAHVALE/V SPOMIN	38
TURIZEM	21	OGLASI	39
Poletje na gradu Turjak			
Dnevi evropske kulturne dediščine 2013			

POGOVOR Z ŽUPANOM

Poletni oz. dopustniški čas se počasi izteka, to pa je hkrati tudi čas, ko navadno potekajo večje investicije na družbenem in tudi na komunalnem področju. Katere investicije se v teh tednih zaključujejo in katere večje so še načrtovane do konca letošnjega leta?

Res je. V poletnem času se v občini po navadi največ dogaja prav na investicijskem področju. Tudi letos je tako. Končana je postavitve nove ograje okoli šolskega igrišča pred osnovno šolo v Velikih Laščah, končana je izgradnja tribun na dveh igriščih ter balinišča na Turjaku. Prav tako je končana zasteklitev in druga ureditev pred poslovilno vežico v Robu. Trenutno se gradi prizidek k šoli, asfaltirajo se nekateri cestni odseki, obnavljajo se vodovodni sistemi, gradi se pločnik proti Gradežu. Seveda pa je bilo dokončanih tudi nekaj manjših investicij. Izveden je bil tudi razpis za komunalno ureditev z izgradnjo kanalizacijskega sistema in čistilne naprave na Rašici, za katero smo dobili samo eno ponudbo, pa še ta je bistveno odstopala od planiranega zneska. Zato smo prekinili postopek izbire izvajalca. Trudimo se najti rešitev, kako začeti tudi s to investicijo. V jeseni predvidevamo energetske sanirati še podružnično šolo na Karlovinci, kjer so trije oddelki vrtca. Na razpisu Ministrstva za infrastrukturo in prostor, ki ga je razpisalo za energetske sanacije stavb, smo uspeli pridobiti finančna sredstva za fasado, toplotno izolacijo podstrešja in kleti ter za zamenjavo oken in zunanjih vrat. Država financira v višini 85 % upravičenih stroškov, 15 % in DDV v celoti pa mora zagotoviti občina. Odločili smo se, da predhodno na tej stavbi zamenjamo še strešno kritino, kar se trenutno že izvaja. Tako bo omenjena stavba dobila popolnoma novo podobo in bo tudi lepo urejena. Naj povem, da smo na omenjenem razpisu uspeli pridobiti tudi finančna sredstva za energetske sanacije Osnovne šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah, ki pa se bo izvedla v naslednjem letu.

V minulih mesecih je bilo v javnosti veliko slišati o morebitnem ukinitju malih občin zaradi varčevalnih ukrepov. Kakšno je vaše mnenje o tem?

Prepričan sem, da tak ukrep ne pomeni nič dobrega za majhne občine. Vedeti je potrebno, da se je prav z ustanovitvijo tudi malih občin zelo povečal razvoj tudi v bolj oddaljenih krajih, ne pa samo v nekaterih večjih centrih, ki so jih predstavljale prejšnje občine. Ne znam si predstavljati, da bi lahko pridobili več razvojnih,

finančnih sredstev, če se bo nekje drugje odločalo, kaj se bo gradilo pri nas. Prav v majhnih občinah se dela še bolj gospodarno, saj smo vsi, ki odgovarjamo za delovanje občine, še bolj neposredno pod drobnogledom občanov. Da je to res tako, se lahko prepričate povsod, kjer koli se vozite po občinah. Gradijo se občinske ceste, vodovodi, kanalizacijski sistemi, šole, vrtci, igrišča, obrtne cone. Kaj pa se gradi na državnem nivoju, pa presodite sami. Tudi stalni očitki glede zadolženosti občin ne zdržijo resne analize. Po meni znanih podatkih vsota zadolženosti vseh slovenskih občin skupaj, tudi mestnih, ne presega osem odstotkov zadolženosti države. Zato so take pobude prej kot slej metanje peska v oči, zavajanje državljanov ali pa celo zavestno preusmerjanje pozornosti od veliko večjih problemov, s katerimi bi se morala spopadati vlada. Z ukinitvijo manjših občin ne bi privarčevali omembe vrednih zneskov, zavrli pa bi nadaljnji razvoj podeželja.

V mesecu juniju je dopolnil 65 let naš častni občan misijonar Pedro Opeka. Slovenci smo posebej ponosni na to, da je prav on tudi eden izmed letošnjih nominirancev za Nobelovo nagrado za mir v letu 2013. Pred kratkim sta se občina in župnija povezali v skupni podpori h kandidaturi. Kako je nastala ta ideja?

Strinjam se, da smo lahko vsi v Sloveniji ponosni za to nominacijo Pedra Opeke. Vsekakor z velikim veseljem še posebej sprejemamo to pobudo v občini, ki mu je podelila naziv častnega občana, in v župniji, v kateri je bila krščena njegova mama. V zadnjem času je bilo v javnosti opaziti veliko podpor njegovi kandidaturi, ki so bile izražene ustno ali pisno. Tudi po spletu so začele krožiti razne pobude

za podpise k tej kandidaturi. Podpisi podpore prihajajo iz mnogih držav: Francije, Monaka, Amerike, Argentine, Kanade, Italije. Zato sem s pobudo, da bi tudi v naših krajih pokrenili eno akcijo za pisno podporo tako veličastni nominaciji, seznanil gospoda župnika Vladimirja Jaksetiča, ki je takoj z veseljem podprl to idejo. Tako so se začeli zbirati podpisi, ki jih bomo poslali na Odbor za podelitev Nobelove nagrade v Oslo in tudi Pedru Opeki na Madagaskar.

Pedro Opeka je nominacije seveda zelo vesel in v enem od intervjujev je nominacijo ocenil kot uspeh. »Uspeh je, da delaš nekaj za dostojanstvo človeštva. Zaradi ljubezni do človeka. Življenje je boj. Kar naprej se moramo boriti, da ostanemo pravični. Sam se borim, da ostanem to, kar sem, da ne zaspim na toplem in pozabim na druge. In uspeh je, da tvoje delo opazijo tudi v svetu, kar daje novega upanja za dostojanstvo življenja in celotnega človeštva.«

Pogovarjala se je Lidija Čop

Ne pozabite, da so čudovite stvari, ki se jih učite v šolah, delo mnogih generacij. Vse to znanje, ki vam je položeno v roke, je dediščina, ki jo spoštujte, jo bogatite in nekega dne zvesto prenesite na svoje otroke.

(Albert Einstein)

Zaključuje se brezskrbni počitniški čas in vsem osnovnošolcem, dijakom in študentom ob vrnitvi v šolske klopi želimo veliko uspeha!

Župan Anton Zakrajšek in občinska uprava

INVESTICIJE NA KOMUNALNEM PODROČJU

Po posameznih področjih se v občini Velike Lašče izvajajo naslednje investicije.

Cestna infrastruktura

V letu 2013 je predvideno asfaltiranje sedmih odsekov in preplastitev krajšega odseka ceste Rob–Rašica. Dela so se pričela izvajati 1. avgusta. Trenutno se izvajajo zemeljska dela na odseku v naselju Karlovica in v Velikih Laščah (Cereja). Poleg asfaltiranja makadamskih odsekov bomo v letošnjem letu sanirali tudi nekaj najbolj poškodovanih asfaltnih cest. Izvedli smo že sanacijo poškodovane ceste v naselju Prilesje.

Odsek Karlovica–Kolpa

Velike Lašče–Cereja

Sanacija ceste Prilesje

V gradnji je druga faza pločnika Turjak – Gradež v kateri bo zgrajena še preostala polovica pločnika med Turjakom in Gradežem.

Pločnik Turjak–Gradež

Javna razsvetljava

V letu 2013 se bo nadaljevala sanacija svetilk v skladu s strategijo razvoja javne razsvetljave v občini Velike Lašče. Strategija določa potrebne ukrepe za prilagoditev zahtevam Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

Postavili bomo tudi nekaj novih svetilk. Postavljene so že nove svetilke v naselju Velike Lašče (Jontezova ulica), Laze in Gradišče.

Kanalizacija in čistilne naprave

Izvedli smo javni razpis za kanalizacijo in čistilno napravo Rašica. Prispela je samo ena ponudba, ki je presegala razpoložljiva sredstva, zato smo bili primorani javni razpis prekiniti.

Vodovodi

Izvajalec je pričel z izvajanjem investicije obnova vodovoda Velike Lašče. Trenutno se izvaja obnova dveh odsekov vodovoda v naselju Mala Slevica. Skupno bomo obnovili sedem odsekov na vodovodnem sistemu Velike Lašče.

Na vodovodnem sistemu Rute je predvidena sanacija približno 400 m dolgega odseka, na katerem pogosto prihaja do okvar.

Obnova vodovoda v naselju Mala Slevica

Pokopališča, vežice

V poslovilnih vežicah Rob je končana preureditev in zasteklitev, s čimer so zagotovljeni boljši pogoji za svoje in obiskovalce predvsem v zimskem času.

Poslovilne vežice Rob

Igor Adamič, občinska uprava

AMBROZIJA – NUJNO OBVESTILO

Pelinolistna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*) se pojavlja v Evropi in v Sloveniji v večjih populacijah ter predstavlja zaradi povzročanja inhalacijskih alergij eno najpomembnejših vrst, ki jih je potrebno zatirati. V obdobju pred cvetenjem jo prepoznamo predvsem po zelenih, dvakrat permato deljenih listih. Struktura lista in delitve listnih krp – rogljev je podobna kot pri navadnem pelinu, s katerim jo lahko tudi zamenjamo. V času cvetenja je rastlina prepoznavna po dolgih moških socvetjih, kjer so drobni sestavljeni koškasti cvetovi nanizani v podolgovatih previsnih vejicah. Ženski cvetovi se nahajajo v pazduhah listov. Slikovni material za prepoznavanje rastlin v različnih stadijih najdete na spletnem naslovu http://www.furs.si/svn/zvr/ambrosia_osn.asp

Najdene rastline uničimo mehansko, kemično ali z obdelavo tal pri površinah, ki se običajno obdelujejo. Manjše populacije je priporočljivo izpuliti v stadiju, ko so rastline visoke 10 do 20 cm. Takrat je mogoč dober in hiter oprijem, koreninski sistem, pa še ni tako močno razvit, da bi rastlina pri puljenju nudila velik odpor in se odtrgala pri koreninskem vratu. Priporočena je uporaba rokavic in v primeru cvetenja tudi zaščitne maske, da pri občutljivih ljudeh ne pride do draženja kože in dihal. Strokovna navodila za zatiranje so objavljena na prej navedeni spletni strani.

Vsak občan naj doma in v okolici poišče in odstrani sadike teh agresivnih rastlin, ker so tik pred cvetenjem, naj jih spravi v črno vrečo, močno zaveže in odloži med navadne odpadke. Ko bo pelinolistna ambrozija zacvetela, se bo sproščal najbolj alergogen pelod, zato previdnost ni odveč. Semena so zelo trdoživa in v primeru močnega vetra letijo tudi do 50 kilometrov daleč.

Občinska uprava

USTVARJAMO BOLJŠE POGOJE ZA ŠOLO, VRTEC IN ŠPORT

Šola

Investicijska dela pri šoli so v polnem teku. Na mestu porušenih učilnic že »rastejo« nove. Začetek gradnje novih učilnic so župan Anton Zakrajšek, podžupanja dr. Tatjana Devjak, ravnateljica mag. Metoda Kolar in direktor AS-Primusa Boris Hribar obeležili z namestitvijo spominske plošče na šolo.

Uspešno smo zaključili še en postopek javnega naročila in izbrali dobavitelja šolske opreme za nove učilnice. Kot najugodnejši je bil izbran Lesing, d.o.o., iz Kočevja.

Foto, (D.Zekovič)

Šport

Potem ko smo uspešno zaključili investicijski projekt nove ograditve in namestitve zaščitne mreže šolskega igrišča v Velikih Laščah, smo zaključili tudi z deli v okviru Športno rekreacijskega centra Turjak. Izgradnja novih tribun in ureditev okolice bo omogočala, da bodo balinišče, igrišče za nogomet in odbojko na mivki lahko še bolj zaživel – tako za športnike kot za gledalce. **Ob občinskem tekmovanju v balinanju, ki bo v soboto, 14. 9. 2013, ob 9. uri, bo tudi otvoritev novih športnih pridobitev na Turjaku. Lepo vabljeni.**

Zaščitna mreža na šolskem igrišču

Tribune ob igrišču za odbojko na mivki

Tribune ob nogometnem igrišču

Brunarica z baliniščem

Energetska sanacija javnih stavb

Občina je uspešno kandidirala na javni razpis Ministrstva za infrastrukturo in prostor za energetska sanacijo v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013, 6. razvojne prioritete »Trajnostna raba energije« 1. prednostne usmeritve »Energetska sanacija javnih stavb«. Prijavili smo **energetsko sanacijo Vrta Sončni žarek, enota Karlovica** in pridobili 87.203,59 evrov nepovratnih sredstev za leto 2013. Predmet sofinanciranja je fasada, zamenjava oken in zunanjih vrat ter toplotna izolacija podstrešja in kleti. V teku je že postopek izbire najugodnejšega ponudnika na podlagi javnega razpisa. Pred pričetkom del, ki se nanašajo na energetska sanacija stavbe, pa je potrebno sanirati ostrešje in zamenjati strešno kritino. Za navedena dela je bil kot najugodnejši izbran Škof, d.o.o., ki je z deli že pričel.

Sanacija ostrešja na stavbi enote vrta na Karlovcu

Za energetska sanacija OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče pa smo pridobili 260.150,59 evrov nepovratnih sredstev. Ta investicija je načrtovana za leto 2014.

Pripravila: Veronika Vasič

Foto: L. Čop

MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO
OBČIN DOBREPOLJE, LOŠKI POTOK, RIBNICA, SODRAŽICA IN VELIKE LAŠČE

PREDSTAVITEV SKUPNE OBČINSKE UPRAVE MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO

Na območju občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče (v nadaljevanju MIR) je začel delovati skupni organ Medobčinski inšpektorat in redarstvo, ki so ga navedene občine z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče« (Uradni list RS št. 22/13, 27/13, 45/13 in Uradno glasilo Občine Velike Lašče 2/13) ustanovile na podlagi 49. a člena Zakona o lokalni samoupravi.

Sredstva za delovanje MIR zagotavljajo občine ustanoviteljice skladno z določbami Odloka in poteka v okvirih sprejetega proračuna. Pri tem je potrebno poudariti zakonsko določbo 26. b člena Zakona o financiranju občin (Ur. l. RS št. 123/06, 57/08, 36/11), ki je gotovo velika spodbuda, da občine organizirajo skupno opravljanje nalog občinske uprave (dodatna dotacija iz sredstev državnega proračuna v višini 50 % v preteklem letu realiziranih odhodkov). Odhodki, ki se štejejo za odhodke za skupno opravljanje posameznih nalog občinske uprave, so določeni s Pravilnikom o vrsti odhodkov, načinu poročanja o realiziranih odhodkih in nakazovanju sredstev občinam za sofinanciranje skupnega opravljanja posameznih nalog (Ur. l. RS, št. 66/07).

Medobčinski inšpektorat in redarstvo opravlja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov na področjih, ki jih urejajo predpisi občin ustanoviteljic skladno z zakonom, ter naloge občinskega redarstva. Medobčinski inšpektorat in redarstvo je prekrškovni organ in vodi inšpekcijske in prekrškovne postopke v občinah ustanoviteljicah.

INŠPEKTORAT

Nadzoruje izvajanje določb odlokov:

- o občinskih cestah,
- o varnosti v cestnem prometu na občinskih cestah,
- o ravnanju s komunalnimi odpadki,
- o oglaševanju in reklamiranju,
- o občinskih taksah,
- o pokopališki dejavnosti,
- o urejanju in vzdrževanju javnih in zelenih površin,
- o odvajanju in čiščenju odpadnih voda,
- ter drugih odlokov in predpisov, ki pooblaščajajo inšpekcijo za inšpekcijski nadzor.

V okviru MIR trenutno delujejo vodja MIR – inšpektor in inšpektor. Inšpektorji so uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora skladno z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru.

Če pri opravljanju inšpekcijskega nadzorstva občinski inšpektor ugotovi, da je kršen občinski predpis, ima pravico in dolžnost:

- odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, ki ga sam določi,
- izdati odločbo o prekršku s predpisano globo,
- predlagati pristojnemu organu sprejem ukrepov,
- odrediti druge ukrepe in dejanja, za katera je pooblaščen.

Inšpekcijsko nadzorstvo se opravlja kot redni inšpekcijski pregled ali kot izredni na podlagi obvestila občinske uprave oziroma prejetih vlog.

Prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge je mogoče dati neposredno na naslovu Medobčinskega inšpektorata in redarstva ali na sedežu občin ustanoviteljic, pisno, po telefonu ali po e-pošti (inspektorat-redarstvo@ribnica.si).

Prijave in pobude za ukrepanje, ki jih pošiljate na MIR, so pomemben del našega vsakdanjega dela, vendar se prijave v inšpekcijskem postopku upoštevajo le kot pobude za inšpekcijsko ukrepanje, zato vlagatelj prijave nima položaja stranke v inšpekcijskem postopku. Inšpektor je po določbi 2. odstavka 16. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru dolžan varovati tajnost vira prijave in vira drugih informacij, na podlagi katerih opravlja inšpekcijski nadzor.

REDARSTVO

Občinski redarji opravljajo poleg nalog po določbah Zakona o občinskem redarstvu tudi nadzor Zakona o pravilih cestnega prometa, Zakona o javnem redu in miru ter odlokov občin ustanoviteljic in skrbijo za javno varnost in javni red na območju občin.

Občinski redarji so pooblaščené uradne osebe, ki opravljajo naloge po določbah Zakona o občinskem redarstvu in so pristojni:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdrževati javni red in mir.

Zaposlitev redarja v skupnem organu Medobčinski inšpektorat in redarstvo je načrtovana do konca letošnjega leta.

Uspešnost delovanja MIR se mora odražati v zmanjševanju kršitev na inšpekcijskem in redarskem področju in v čim krajšem času od uvedbe do zaključka inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov. Namen delovanja MIR naj bo predvsem preventiva in ne represija. Z ustanovitvijo organa MIR vidim priložnost izpolnitve vizije, da postane MIR vzor učinkovite in kakovostne službe z visoko stopnjo zaupanja javnosti in prepoznavnostjo v širši družbeni skupnosti. Kot vodja MIR si bom prizadevala za odgovorno in strokovno delovanje MIR, za dvigovanje standardov delovanja MIR, za kakovost občinskih predpisov in njihovo usklajenost s področno zakonodajo, za čim boljše komunikacijo z občinskimi upravami ustanoviteljic ter za ustvarjanje dobrega delovnega ozračja, saj bomo le tako lahko delo organa približali pričakovanjem in potrebam občin ustanoviteljic in tudi občanov.

Mag. Marija Ajdič Francelj
vodja MIR

POZOR – SPET SMO TU!

Pred vrati je novo šolsko leto in iz razposajenega dvorišča ali igrišča bodo v prihodnjih dneh stopili na cesto **OTROCI!** Ob cestah so že postavljeni znaki in opozarjajo na »**ŠOLSKO POT**«, po sredstvih javnega obveščanja že slišite opozorila in vsi upamo, da bo obvestilo prišlo v prava ušesa ter se bo pozornost voznikov bolj usmerila na mesta, kjer bodo stali omenjeni znaki. Vsi upamo, da bodo postavljeni znaki dosegli želen učinek in na tistih mestih vozniki le ne bodo vozili prehitro in ne bodo parkirali na pločnikih. Znaki so postavljeni na tistih mestih, kjer se otroci pojavijo na cesti ali prečkajo cesto ali čakajo na šolski prevoz. Vsi se moramo zavedati, da otrok ne bo tako hitro preklopil iz razposajenega dogajanja na dvorišču, travniku ali igrišču na resno dogajanje na cesti.

Otroci do desetega leta starosti še ne znajo in ne zmorejo samostojno sodelovati v prometu, kajti otroci doživljajo promet drugače. Velikokrat jih premami kaj na drugi strani ulice (prijatelj, parkiran avto) in pozabijo na vsa pravila. Otroci so manjši kot odrasli, zato ne vidijo čez parkirane avtomobile, imajo manjši vidni kot, ne znajo dobro oceniti smeri zvoka in hitrosti vozil, ne razlikujejo dobro med levo in desno, ne znajo še logično sklepati in ne zmorejo uporabljati splošnih pravil, mislijo, da če oni vidijo vozilo, tudi »vozilo« vidi njih. Iz vseh teh razlogov je njihova varnost v prometu ogrožena. Ko smo z otrokom v prometu kot pešci, je pomembno, da vedno (če je le možno) **uporabljamo površine, namenjene pešcem**, to je pločnike in prehode za pešce. Mlajšega otroka vedno **držimo za roko, hodi pa naj po notranji strani**, torej čimbolj stran od cestišča. Tako zmanjšamo verjetnost, da se nam otrok iztrga iz rok in nepričakovano steče na cesto. Pazljivi moramo biti tudi pri vseh izvozihi iz garaž in dvorišč, saj so pogoste nesreče, kjer so otroci poškodovani prav ob vzvratni vožnji vozila, ko voznik ne vidi otroka, ki se je nenadoma pojavil za vozilom. Vozniki naj se pred šolo izogibajo vožnji vzvratno in naj primerno parkirajo. Vsem staršem svetujemo seznanitev s »**PROMETNO-VARNOSTNIM NAČRTOM**«, ki je objavljen na spletni strani šole v rubriki »**VARNA POT V ŠOLO**« (povezava: <http://www.ptubar.si/images/dokumenti/prometno.pdf>).

Otrok v predšolski dobi sodeluje v prometu predvsem kot potnik in pešec. Pomembno je, da je otrok prav na vsaki

vožnji pripet v ustreznem otroškem sedežu, primernem za njegovo težo in velikost. Če bomo starši dosledno zahtevali, da je otrok nameščen v sedežu ter se tudi sami pripeli z varnostnim pasom (ne glede na katerem sedežu v avtomobilu sedimo), bo otrok brez večjih problemov in upiranja sprejel takšna pričakovanja. Starši smo otroku za zgled. Ko otrok dopolni eno leto, je verjetno skrajni čas, da dobi tudi nov sedež. **Sedeže skupine 1** lahko namestimo spredaj in zadaj, obrnjeni so v smeri vožnje. Pomembno je, da preverimo, da je sedež zares trdno nameščen v avto z običajnim varnostnim pasom. Pa tudi otroka moramo trdno pripeti v sedež – tako da lahko med otrokovo telo in sponko le stežka potisnemo prste. Le tako bo otrok trdno pripet in varen pred večjimi sunki ob trkih. Nekoliko večji otroci, ki prerastejo sedeže (okrog 4. leta starosti), morajo uporabljati posebne **sedeže skupine II+III, t. i. jahači, in običajni varnostni pas**.

Z upoštevanjem teh kratkih napotkov lahko preprečimo marsikatero prometno nesrečo in otroku damo pravilne usmeritve o vedenju v prometu. Ustavljenim vozilom, označenim s tablo za prevoz otrok, pa posvečajte še večjo pozornost.

Hvala in srečno vožnjo.

Silvo MOŽEK
SPVCP Velike Lašče

PEDRO OPEKA ZA NOBELOVO NAGRADO

Zbiranje podpisov v podporo kandidaturi Pedra Opeke za prejemnika Nobelove nagrade za mir leta 2013 poteka v sodelovanju Občine Velike Lašče in Župnije Velike Lašče. S svojim podpisom podporo lahko izrazite do 13. septembra 2013 v tajništvu občine Velike Lašče v poslovnem času občinske uprave.

V nadaljevanju objavljamo skupno izjavo občine in župnije in zanimiv prispevek dr. Edija Gobca, ki je bil objavljen v reviji Demokracija.

Občinska uprava

OBČINA VELIKE LAŠČE

Levstikov trg 1
1315 Velike Lašče

ŽUPNIJA VELIKE LAŠČE

Levstikov trg 6
1315 Velike Lašče

PODPORA KANDIDATURI PEDRA OPEKE ZA PREJEMNIKA

NOBELOVE NAGRADNE ZA MIR LETA 2013

Veliki človekoljub, dobitnik več mednarodnih nagrad in tudi častni občan Občine Velike Lašče, misijonar Pedro Opeka je uradni kandidat za Nobelovo nagrado za mir leta 2013!

Pedra Opeko za ugledno mednarodno nagrado podpirajo mnogi ugledni ljudje in institucije po vsem svetu. Svojo podporo želimo izraziti tudi v krajih, s katerimi je Pedro Opeka še posebej povezan, saj njegova mama izhaja iz župnije Velike Lašče, hkrati pa je Pedro Opeka tudi častni občan Občine Velike Lašče. S podpisom naslednje izjave dajemo podporo kandidaturi Pedra Opeke za prejemnika Nobelove nagrade za mir leta 2013.

Besedilo izjave podpore:

“PEDRO OPEKA ZA NOBELOVO NAGRADO”

Z veseljem podpiramo kandidaturo Pedra Opeke za prejemnika Nobelove nagrade za mir leta 2013. Pedro Opeka ima velike zasluge na področju misijonarske, vzgojne in humanitarne dejavnosti na Madagaskarju. V boju proti revščini s svojim nesebičnim delovanjem pomaga najbolj ubogim ljudem k dostojanstvenemu življenju. Kot misijonar in velik človekoljub z nudenjem pomoči, predvsem pa z ustvarjanjem razmer za dostojanstva vredno življenje hoče ljudem povrniti upanje v življenje, boljši jutri in lepšo prihodnost.

Na Pedra Opeko smo v župniji, od koder izhaja njegova mama, zelo ponosni, v znak spoštovanja in občudovanja njegovega veličastnega dela pa mu je Občina Velike Lašče leta 2009 podelila častno občanstvo.

S podpisom te izjave izrekamo svojemu rojaku Pedru Opeki veliko spoštovanje in trdno smo prepričani, da si Pedro Opeka zasluži Nobelovo nagrado za mir.

Zbrane podpise podpore bomo poslali Pedru Opeki in na Odbor za Nobelovo nagrado za mir v Oslo (Norveška).

Velike Lašče, 15. 8. 2013

Anton Zakrajšek, župan
Občina Velike Lašče

Vladimir Jaksetič, župnik
Župnija Velike Lašče

OB 65-LETNICI PEDRA OPEKE

(Demokracija, 1.8.2013)

Med begunci, ki so jih po vojni Angleži vrnil v Titovo in Kardeljevo, takrat še stalinistično Jugoslavijo, je bil tudi Pedrov oče Lojze, po poklicu zidar. Na Teharjah so ga komunistični morilci, zvezanega in sestradanega, pripeljali na rob množičnega grobišča.

Z zadnjimi močmi se je nekako odvezal, se pognal v temno noč in se kljub njihovem divjem streljanju domala čudežno rešil grozljive smrti, ki so mu jo brez vsakega dokaza krivde namenili komunisti – vladajoča revolucionarna manjšina manj kot enega odstotka takrat prevaranega ali ustrahovanega, večinoma katoliškega slovenskega prebivalstva.

Po 30 dneh skrivanja in stradanja je Lojze končno prišel v domačo dolensko vas, vendar je bil tako shujšan in izčrpan, da ga njegova teta najprej ni spoznala. Takoj pa je izvedel, da tudi tam ne bo varen, saj so komunisti domala vsako noč iskali ubežnike in skrivače. Moral je nadaljevati pot. Končno je dosegel begunsko taborišče Senegalia v Italiji. Tam mu je po posredovanju svojega očeta hlače zakrpala mlada begunka Marija Marolt. Na Lojzetovo vprašanje, koliko ji je dolžan, je odgovorila, da ji dolguje en očenaš. Ščasoma se je med njima vnela ljubezen. V taborišču sta se poročila in skupaj s prvo hčerko Bernardo sta 21. januarja 1948 prišla v Buenos Aires. Tam se je na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija istega leta, rodil Pedro Pablo, poznejši slavni misijonar in humanitarni delavec padre Pedro.

Vsi tisti, ki nasedajo komunistični propagandi, da so bili domobranci in politični emigranti izdajalci, bi se morali vprašati, kako bi mogli izdajalci domovine vzgojiti tako čudovite otroke, kot je Pedro – na tujem rojene otroke in vnuke, ki še vedno ljubijo slovensko besedo in pesem ter gojijo rodoljubje, ki je marsikje znano kot argentinski čudež, a podobne čudeže najdemo tudi v Ameriki, Kanadi, Avstraliji in seveda po evropskih državah in drugod.

Ko že nad 60 let preučujem tudi slovenske uspehe po vsem svetu, znova in znova naletim na bleščeče primere beguncev ter begunskih otrok in vnukov, ki so postali na tujem vodilni znanstveniki, duhovniki, inženirji, izumitelji, arhitekti, umetniki, kulturniki, zdravniki, tovarnarji, poslovneži itd. In mislim, kaj vse bi lahko ti ljudje prispevali k blaginji in ugledu svoje rodne Slovenije, če jih ne bi v komunističnem enoumju zavrgla in prezirala. In končno, če bi bili komunisti umorili Pedrovega očeta Lojzeta, ki je, kot je vedno poudarjal, po Božji previdnosti le za las ušel smrti, bi Slovenci in svet nikdar ne imeli izjemnega velikana ljubezni do bližnjega, Pedra Opeke, letošnjega resnega kandidata za Nobelovo nagrado za mir. Med več predlagatelji v Sloveniji in po svetu je bil tudi v Ameriki rojeni sin čudovite rodoljubne slovenske družine, dr. Marija (roj. Močnik) in od Nase odlikovanega izumitelja inž. Janeza Zupana, ki je med vojno in po njej na lastni koži okusila vse tri totalitarne zverinske sisteme dvajsetega stoletja: fašizem, nacizem in komunizem. Na Harvardu in MIT izšolani dr. Marko Zupan, dekan odlične, mednarodno priznane poslovne šole Univerze v Rochestru in eden ameriških predlagateljev, je prepričljivo predlagal Pedra za to izredno priznanje, ki bi gotovo koristilo Pedrovem

čudovitemu delu za uboge in seveda tudi ugledu Cerkve, Slovenije in Argentine. Navajamo nekaj stavkov iz njegovega predloga. Takole piše: »Kot je vaša ustanova leta 1979 počastila Nobelovo nagrado za mir mater Terezijo, misijonarko ljubezni med ubožci v Kalkuti, tako tudi Pedro gotovo zasluži to priznanje v letu 2013. Že kot mladenič je delal med revnimi Indijanci v Južni Ameriki, 22-leten pa je kot zidar odšel pomagat misijonarjem na Madagaskar. Ko je leta 1975 postal lazaristični duhovnik, se je povsem posvetil najbolj revnim na Madagaskarju. V Pedrovi organizaciji Akamasoa, skupnosti dobrih prijateljev, se je zgodil pravcati čudež kot posledica njegove humanitarne zavzetosti in izrednih organizacijskih talentov. Nekdanje smetiščarje je naučil izdelovati opeko in zidati družinske domove. Danes jih okrog 23.000 živi v vaseh, ki so jih tako zgradili. V štirih splošnih bolnišnicah in štirih porodnišnicah so samo v prejšnjem letu poskrbeli za 35.000 pacientov, ki bi sicer ne imeli zdravniške oskrbe. V posebnem dobrodelnem centru pa so skozi leta pomagali s hrano, z obleko, zdravniško oskrbo in nasveti nad 300.000 začasnim obiskovalcem. Številna priznanja niso Pedra nikdar premotila, ampak jih je vedno obrnil v dobro svojih revežev, ki jim je vzgojil čut za delo, odgovornost, spoštovanje do samega sebe in do drugih in zavest človeškega dostojanstva.«

Po zaslugi kardinala dr. Franca Rodeta, ki je napisal tudi uvod v prvo angleško knjigo o Pedru, vemo, da je bil Pedro v Buenos Airesu študent sedanjega papeža Frančiška, medtem ko je papežev nečak poročen s Slovenko in otroci govorijo slovensko.

Dr. Edi Gobec, Cleveland

Z 19. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet Občine Velike Lašče se je na 19. seji sestel julija 2013.

Svetniki so najprej potrdili zapisnik 18. redne seje. Pred sejo so se sestali odbor za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora, odbor za družbene dejavnosti in odbor za finance. Predsedniki odborov so podali kratka poročila o sejah.

Občinski svet se je seznanil s poročilom o dejavnosti policije na območju občine Velike Lašče v letu 2012 in z delovanjem in pristojnostmi skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobropolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče. Prav tako so se svetniki seznanili s Poročilom o izvrševanju proračuna Občine Velike Lašče od 1. 1. 2013 do 30. 6. 2013.

Občinski svet Občine Velike Lašče je na seji sprejel Odlok o uporabi sredstev proračunske rezerve v letu 2013.

Svetniki so sprejeli Odlok o rebalansu proračuna občine Velike Lašče za leto 2013-I.

Prav tako sta bila sprejeta dva sklepa o ukinitvi javnega dobra, in sicer parcele št. 3605/10 k. o. Dvorska vas, ki postane lastnina Občine Velike Lašče, ter parcel št. 4007/9, 4007/10 in 4007/11, vse k. o. Turjak. Tudi slednje so postale lastnina Občine Velike Lašče.

Tanja Uršič, občinska uprava

ABONMA 2013/2014

V prejšnji številki Troble smo predstavili program predstav 17. sezone gledališkega abonmaja v Velikih Laščah, v tej številki pa vas obveščamo o ceni in vpisu abonmaja.

CENE ABONMAJSKIH VSTOPNIC:

- redna cena: **55 EUR**,
- za dijake, študente in upokoјence: **50 EUR**,
- v prosti prodaji: **12 EUR na predstavu**.

Možno je plačilo v dveh obrokih.

Plačilo rezerviranih vstopnic lahko opravite tudi z nakazilom zneska na TRR: 01334-0100000223 s sklicno številko 00 713004-2013.

Znesek vseh prodanih vstopnic predstavlja le slabo polovico cene celotnega abonmaja, razliko do polne cene pa financira Občina Velike Lašče. Ker si želimo, da bi bile predstave dobro obiskane, bo poleg prodaje vstopnic za občane Velikih Lašč možen tudi nakup abonmaja za občane sosednjih občin.

REZERVACIJA ABONMAJA

za občane Velikih Lašč: od 11. septembra od 8.00 dalje (v času poslovnega časa občinske uprave) na telefonski številki: 01/7810 370.

za občane sosednjih občin: od 18. septembra od 8.00 dalje (v času poslovnega časa občinske uprave) na telefonski številki: 01/7810 370.

Rezervirane vstopnice je treba dvigniti do zaključka vpisa.

VPIS ABONMAJA

- V sredo, 25. septembra 2013, od 10. do 17. ure in
- v četrtek, 26. septembra 2013, od 10. do 12. ure.
- V sredo, 2. oktobra 2013, od 10. do 17. ure in
- v četrtek, 3. oktobra 2013, od 10. do 12. ure

Prva predstava gledališkega abonmaja 2013/2014 bo že v **petek, 11. oktobra, ob 19.30**. Gostili bomo gledališče Posport s komičnim muzikalom **Ljubim te-spremeni se!**

V gledališki abonma 2013/2014 pa so vključene še komedija Špas teatra z naslovom SLOVENSKA MUSKA OD A DO Ž, igralci KUD Veseli oder Ptuj nam bodo predstavili komedijo TAŠČA.COM 3, komedijo ALDO IN MICKA bo predstavilo društvo Café Teater, KRIPLA Z INISHAMAANA bo predstavilo Šentjakobsko gledališče Ljubljana, igralci SLG Celje bodo predstavili komedijo SLEPARJA V KRILU, Prešernovo gledališče Kranj pa bo gostovalo s predstavo ROKOVNJACI. Občina Velike Lašče si kot organizator gledališkega abonmaja pridržuje pravico do spremembe programa iz objektivnih razlogov.

Lepo vabljeni!

Občinska uprava

PRAZNOVALI SMO 100 LET DELOVANJA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA VELIKE LAŠČE

Velikolaški čebelarji smo v soboto, 13. julija 2013, praznovali 100 let organiziranega delovanja društva. S praznovanjem smo začeli v dopoldanskih urah na trgu v Velikih Laščah, kjer smo ob že tradicionalni medeni tržnici odprli tudi čebelarstvo razstavo. V nekdanji trgovini kmetijske zadruge smo razstavili orodje in opremo z Levstikovega obdobja, sodobne panje, v katerih čebelarimo danes, staro čebelarstvo literaturo, zanimive slike in dokumente iz arhiva društva, fotografije na temo čebela in cvet, razstavo pa so popestrile tudi panjske končnice, ki so jih za to priložnost narisali učenci in učenke osnovne šole Primoža Trubarja. Damjana Golavšek in Sten Vilar sta s hudomušno in zanimivo igro Medenka navdušila mlade in tudi malo starejše obiskovalce. Na nagradna vprašanja iz življenja čebel in o čebeljih pridelkih so tisti obiskovalci, ki so pravilno odgovorili, prejeli medene dobrate iz čebeljega panja.

Zvečer smo pripravili slavnostno akademijo z bogatim kulturnim programom. Duhovito sta ga povezovala Matjaž Gruden in Alenka Vasič. Tudi številne praporščake s čebelarstvom prapori so obiskovalci nagradili z močnim aplavzom. Vse navzoče je uvodoma pozdravil predsednik društva Brane Borštnik in predsednik Čebelarstva zveze Slovenije gospod Boštjan Noč. Posebno veseli pa smo bili tudi pozdravov evropskega poslanca Lojzeta Peterleta in pohvalnih besed našega župana Antona Zakrajška. Osrednja točka slavnostne akademije je bila premiera filma Bučelstvo. Ta je nastal po knjigi našega rojaka Frana Levstika. Scenarij za film sta pripravila Brane Borštnik in Rok Borštnik. Rok je film tudi režiral, posnel in montiral. Matjaž Gruden je zgodbo o »bučelah« in »bučelarju« interpretiral, »bučelarja« je enkratno upodobil Alojz Škulj, čebelarja pa Brane Borštnik. Za snemanje filma smo uporabili več kot 60 lokacij, saj smo na koncu predstavili tudi vse naše člane in njihove čebelnjake. Priprave za snemanje filma, izdelava replik čebelarstva orodja iz Levstikovega časa, opreme, čebeljih bivališč, ulnjaka in še mnogo drobnih predmetov so se pričele že v prvih pomladanskih dneh. Snemanje je bilo sicer naporno, a čudovita izkušnja za snemalca, igralce in za pomočnike, saj snemanje čebel zahteva poseben pristop, brez nepotrebne naglice, nervoze ali jeze, kajti to čebele takoj »nagradijo« s piki.

Omenim naj, da je Rok alergičen na čebelji pik, da so bile čebele ob samem snemanju do njega prizanesljive, so pa mene ob snemanju košnje trave kar dobro popikale.

Film so zelo pohvalili čebelarji in drugi obiskovalci. Razmnožili ga bomo in posredovali vsem članom našega društva, občini kot glavnemu sponzorju in drugim donatorjem.

Udeleženci akademije smo se na igrišču pred športno dvorano ob sladkih dobrotah naših gospodinj, izvrstni hrani

in dobri kapljici, zadržali v sproščenem klepetu še dolgo v noč. Ob prijetnih zvokih domačega ansambla Krpani smo tudi zapeli in zaplesali. Veliko pohvalnih besed in čestitk smo za dobro organizirano prireditev in film prejeli tudi v minulem mesecu.

S snemanja filma o bučelstvu

Alenka Vasič in Matjaž Gruden

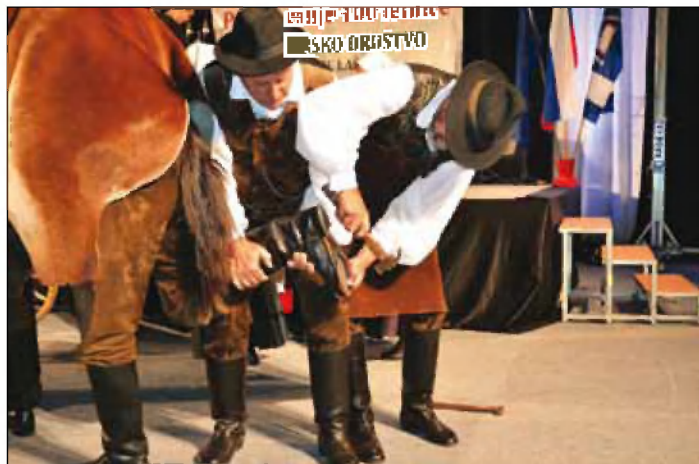
Lojze Peterle

Boštjan Noč

Med nastopom saksofonistk

Za prevoz čebelarskega voza je bilo kobilico potrebno podkovati

Povabljeni gostje so zadovoljno spremljali program

Slavnostno akademijo smo zaključili s Slakovo pesmijo Čebelar

Pevka Amadeja

Iz kronike društva

O ustanovitvi društva

Čebelarjenje je bilo v naših krajih že zgodaj razvito, o tem nam poleg ustnega in pisnega izročila naših piscev pričajo tudi stari čebelnjaki, ki že desetletja kljubujejo času. Nekateri samevajo, nekaj jih je propadlo, druge pa so potomci obnovili in danes čebelarijo s sodobnimi metodami. Naši hriboviti in razgibani kraji, pokriti s smrekovimi in jelovimi gozdovi in večjimi površinami pomladanske rese, borovnice, kostanja ter sadovnjakov, so primerna nektarjeva in manina pasišča skozi vso čebelarsko sezono. Seveda pa je čebelja paša odvisna od ugodnih vremenskih razmer. Veter, toplota, vlaga in dež so pomembni dejavniki za oprasevanje in za donos medu in cvetnega prahu. Eno takih neverjetnih medenih let je bilo leto 1912. Po ustnem in pisnem izročilo je medilo tako, da nekateri niso uspeli pravočasno »sprešati«, kot so takrat poimenovali spravilo medu, ki pa ni bilo prav nič podobno današnjemu točenju medu. Menim, da je bila prav ta izredna medena letina povod za ustanovitev društva. V aprilu leta 1913 je bilo v prostorih osnovne šole Rob ustanovno srečanje čebelarjev. Napredni učitelj Flegar, ki je služboval v Robu in je bil tudi pobudnik ustanovitve, ter učitelj Štefančič sta bila sklicatelja ustanovnega zbora čebelarske podružnice s sedežem v Robu. Udeležilo se ga je 14 članov iz bližnje in daljne okolice. Izvolili so petčlanski odbor, v katerem so poleg omenjenih učiteljev aktivno delovali še Janez Žužek iz Jakičevega, Janez Cimperman iz Roba ter France Rozman iz Podstrmca. Do danes se je od omenjenih ustanoviteljev čebelarstvo ohranilo le pri Žužkovih na Jakičevem, kjer gre čebelarstvo iz roda v rod že v tretje stoletje. Leto ustanovitve društva sovpada tudi z ustanovitvijo kmečke zadruge in hranilnice v Velikih Laščah, kar nedvomno dokazuje, da so bili takratni ustanovitelji tesno medsebojno povezani, nekateri so bili tudi soustanovitelji obeh združenj. Poudariti pa je potrebno tudi, da so Lašče dobile tega leta tudi trške pravice.

Obdobje med obema vojnama

Dobra čebelarska letina je dala kar veliko zagona za začetno delo pri postavljanju temeljev društva in pospeševanju čebelarstva v naših krajih, a je organizacijsko delo ohromila prva svetovna vojna. Mnogo čebelarjev je moralo na fronto in šele leta 1919, ko se je večina vrnila iz ujetništva, je pobudo prevzel Štefančič, ki je služboval v Velikih Laščah. Žal je zaradi prenosa sedeža iz Roba v Velike Lašče prišlo do nesoglasij in kar nekaj Robarjev se skupnih akcij nekaj let ni udeleževalo. Društvo je počasi pridobivalo nove člane. Ti so začeli prehajati s čebelarjenja v kranjičih na čebelarjenje v listovne panje. Pri tem ima veliko zaslug Ivan Mencin iz Dvorske vasi, ki se je po vojni kot vojni invalid usposobil za mizarja in so iz njegove delavnice v naše kraje prišli tudi prvi AZ panji. Leta 1930 se je učitelj Štefančič upokojil in zapustil Velike Lašče, mesto organizatorja in idejnega vodja napredka je prevzel učitelj Strah. Organiziral je več predavanj znanih slovenskih čebelarjev, posebej pa si je prizadeval za ohranitev kranjske sivke. Italijanke in bastardke so skoraj izginile iz slovenskih krajev, kar so čebelarji uspeli z odbiro in vzgojo lastnih matic. V obdobju od 1930 do 1941 so organizirali tudi prevoze na ajdovo pašo, saj je dobra ajdova paša nadomestila jesenska krmljenja. Z začetkom druge svetovne vojne je organizirano delo zamrlo. Poleg aretacij čebelarjev, požigov in nasilja je bila neusmiljena tudi narava. Za čebele je bilo najhuje v letu 1942, saj je preživelo le nekaj čebeljih družin, za katere je prizadevnemu odboru uspelo pri italijanskih oblasteh dobiti

sladkor. Tudi pod nemško okupacijo je bilo prepovedano društveno delovanje, le narava je bila nekoliko manj kruta od okupatorja in čebele so dobile vsaj toliko medu, da so ga imele za svoje preživetje. Pri nekaterih čebelarjih pa se je le dobil kak mali kozarček medu za zdravila. Dolga vojna vihra je za seboj pustila razdejanje, mnogim je ostalo le golo preživetje, a vera v boljše čase je tlela v srcih vseh preživelih.

Povojno delovanje

Kot da bi čebele začutile svobodo, so v letu osvoboditve nabrale veliko medu in se lepo razmnožile. Obilna letina, podobna tisti iz leta 1912, je privabila med čebelarje nekaj novih članov. Jeseni so se prvič po vojni uradno sestali in se dogovorili o reorganizaciji družine in prvi povojni občni zbor. Dolgoletni tajnik Alojzij Škulj takole slikovito opisuje priprave na prvi povojni občni zbor:

Bil je lep sončen dan, čebelarji smo se začeli že ob pol treh zbirati na Mencinovem vrtu pred čebelnjakom. Košnja je bila pred vrati. Vsa okolica se je prelivala v čudovitih barvah raznovrstnih cvetic. Čebele so se usipale na pašo in s pašo pred čebelnjakom se je širil vonj po svežem medu. Čebelarji so prihajali, klopca pred čebelnjakom se je polnila, sedeli so že Ribič Lunder, Dolšina, Ilc, Andoljšek in drugi. Prišel je tudi učitelj iz Svetega Gregorja, tov. Jože Pirnat, ki je tudi domačin iz Gašpinovega ...

Po letu 1950 je društvo začelo z organizacijo prireditev »Dan čebelarjev«. To je bila promocijska in družabna prireditev, ki se je običajno končala z veselico in privabila občane od blizu in daleč. Tudi čebelarji sosednjih društev in njihovi družinski člani so bili redni gostje, prireditev pa je počasi postala tradicionalna. Društvena blagajna se je po vsaki prireditvi zmeraj toliko napolnila, da je bilo dovolj denarja za organizacijo izletov in predavanj z domačimi in tujimi predavatelji.

Čebelarji so udarniško zgradili lep šolski čebelnjak, ga leta 1971 slovesno odprli in opremili s šestimi poslikanimi panji in čebeljimi družinami. Naslednje leto so ustanovili čebelarški krožek. Ta je pod vodstvom mentorjev Matije Jamnika, delavca šole, in čebelarja praktika Lojzeta Riglerja ostal dejaven vse do današnjih dni. Šolski čebelnjak se je pred desetimi leti moral umakniti zaradi izgradnje vrtca. Čebelnjak so lepo obnovili Pečnikovci in sedaj krasijo njihov vrt, seveda v neposredni bližini šole. V njem čebelarji Jaka Pečnik, ki izhaja vrst krožkarjev, čebelnjak pa je na razpolago za praktično delo krožka, ki ga v zadnjem desetletju uspešno vodi Brane Borštnik. Krožkarji se redno udeležujejo tudi državnih tekmovanj mladih čebelarjev in se vsako leto s ponosom vrnejo z zlatimi srebrnimi ali bronastimi priznanji.

Društvo je svoj prapor slovesno razvilo 1981. leta. Prapor je nepogrešljiv na vseh naših prireditvah in zadnjih slovesih od naših čebelarjev. S ponosom pa se naš praporščak udeležuje tudi prireditev zunaj meja naše občine; naš prapor pa je sodeloval tudi na svetovnem čebelarskem kongresu Apimondia 2003 v Cankarjevem domu v Ljubljani in tako skupaj z drugimi praporščaki pokazal svetu tudi to našo slovensko značilnost.

Fran Levstik – čebelar

Malo ljudi ve, da je bil Levstik čebelar. V Spodnjih Retjah je čebelaril poleti 1854, v letih 1856 in 1857 pa na Turnu pri grofu Pacerju. Kot čebelar je bil nedvomno učenec

»retinjskega čebelarja« Jožeta Oblaka (1807–1865), ki je kot preužitkar živel na domu Ilijevih. Sam sicer pravi, da je »Bučelstvo« napisal po izkušnjah in besedah retinjskega »bučelarja« Jožefa Oblaka, vendar je v samem pisanju razvidno, da je Levstik prebral veliko takratne slovenske in nemške literature, saj se v posameznih poglavjih kritično spušča v trditve posameznih avtorjev, tako kot se za Levstika pravzaprav spodobi. Da pa je bil lahko kritičen, so bile nujne izkušnje. Levstik in njegov »vaški modrijan« Oblak za tiste čase zelo napredno razmišljata o čebelarjenju – o biologiji čebel, s posebnim poudarkom na rojenju, in o tehnologiji. Naj omenim nakladanje, ki je pravzaprav temelj današnjega sodobnega evropskega čebelarjenja. Marsikatero spoznanje lahko služi še danes, posebno še ob dejstvu, da se slovenski čebelarji prizadevamo za čim naravnejše čebelarjenje. Glede na to je potrebno Levstika in njegovega mentorja Oblaka uvrstiti med zaslužne slovenske čebelarje.

Ob praznovanju 90-letnice delovanja našega društva smo izdali ponatis »Bučelstva« kot samostojno knjigo in se tako skušali oddolžiti našemu rojaku za njegovo izjemno znanje in trud, ki ga je vložil, da bi njegovo delo ugledalo luč sveta. Ob praznovanju 100-letnice društva pa smo po Bučelstvu posneli film, v katerem smo prikazali orodje in opravila v Levstikovem času s poudarkom na čebelarskih opravilih, ki se še danes uporabljajo, seveda v sodobnih panjih. Film bo skupaj s knjigo pomemben mozaik naše čebelarske kulturne dediščine in hkrati tudi pripomoček za poučevanje mladih pri odkrivanju čudovitega življenja čebel.

Društvo danes

V zadnjem obdobju aktivno deluje v društvu od 50 do 65 čebelarjev; ti čebelarji z okoli 800 panji. Pomembno je, da so čebele naseljene po celotni naši občini, pohvalno pa je tudi, da so novejši čebelnjaki izdelani po značilnem slovenskem tipu in tudi poslikave panjev krasijo našo krajino. Tako kot večina slovenskih čebelarjev se v zadnjem desetletju tudi mi borimo s čebeljimi boleznimi. Ko je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja varoja zdesetkala čebele, smo jih le s skupnimi močmi spet razmnožili in poselili po vaseh. Znano je, da je pridelek sadja v tem obdobju občutno padel in šele tako so se tudi občani počasi začeli zavedati pomembnosti čebel za opraševanje sadja in poljščin. K sreči je naša okolica zelo čista, brez intenzivnega kmetovanja in s tem povezane uporabe pesticidov in škropiv, ki morijo čebele po drugih delih Slovenije in sveta. Čebelarji smo se skupaj s sosednjimi društvi dogovorili za zaščitno blagovno znamko Kočevski med. Ob podpori Ministrstva za kmetijstvo, strokovnjakov biotehnične in gozdarske stroke smo uspeli zbrati vse ustrezne raziskave in prebroditi administrativne ovire in tako imamo kot prvi v Sloveniji zaščiteno blagovno znamko za med v Evropski uniji.

Čebelarji smo med seboj ves čas povezani. Bili smo vključeni v Grosupeljsko regijo, nato z reorganizacijo v Ljubljansko čebelarsko zvezo, zadnjih deset let pa smo vključeni v Zvezo Petra Pavla Glavarja, ki združuje dolenjske čebelarje. Zvezi nudi sedež srednja kmetijska šola v Novem mestu, kjer se odvija tudi veliko izobraževanj in usposabljanj za naše članstvo. Že od začetka delovanja pa smo vključeni v Čebelarsko zvezo Slovenije, kjer člani našega društva tudi aktivno delujejo v njenih organih tudi strokovno kot pisci strokovnih člankov in kot predavatelji. Tako pomagajo pri širitvi znanj in spoznanj s področja čebelarstva in tako nadaljujejo Levstikovo delo. V zadnjem letu je naš čebelar Brane Borštnik izdelal visoko podnico za nakladni sistem

čebelarjenja. Posebej pa je podnica prirejana tudi za AŽ sistem čebelarjenja. Ta podnica je namenjena za smukanje cvetnega prahu in se razlikuje po tem, da je cvetni prah osmukan v tej podnici praktično čist, sama tehnologija smukanja in pobiranja pa je za čebele in čebelarja zelo prijazna. Pa tudi pri zatiranju varoje s sonaravnimi sredstvi se je visoka podnica izkazala za zelo učinkovito. Odzivi na to novost so med Slovenskimi čebelarji zelo pohvalni in podnica se med čebelarji zelo hitro širi.

In kako naprej?

Naši davni predniki, naši pradedje, dedje so bili po ustnih in pisnih sporočilih dobri čebelarji. Naša kranjska sivka, mirna, skromna in delavna, je med čebelarji iskano tržno blago. Čebelarjenje pogosto v prispodobni pesniško povezujejo s poezijo. Velikolaščani bomo ostali ljudje dobrega srca, ki s pomočjo čebel in njihovih pridelkov pomagamo človeku pri premagovanju raznih obolenj in tegob sedanjega časa. Potrudili pa se bomo tudi, da naša narava ostane čista in neokrnjena in da nas bodo naše čebele še naprej razveseljevale s svojo enkratno organizacijo, sožitjem z ljudmi in z ostalim živalskim in rastlinskim svetom.

ZAHVALA

- Občini Velike Lašče, glavnemu pokrovitelju prireditve
- donatorjem
- vsem čebelarkam in čebelarjem
- praporščakom
- avtorju in snemalcu filma Roku Borštniku
- županu Antonu Zakrajšku
- evropskemu poslancu Lojzetu Peterletu
- predsedniku ČZS Boštjanu Noču
- nastopajočim in voditeljema prireditve
- Osnovni šoli Primoža Trubarja
- Glasbeni šoli Ribnica
- vsem delavcem pri tehnični pripravi dvorane
- gasilcem
- gospodinjam za sladke dobrote
- Kmetijski zadruzi Velike Lašče
- vsem ljubiteljem čebel in narave

Predsednik društva:
Brane Borštnik

Tradicionalni praznik suhega sadja na Gradežu

nedelja 15. septembra 2013

V pravi podeželski vasi se naučite zaustaviti čas in sprejemati izročilo prednikov!

Občina
Velike
Lašče

I FEEL
SLOVENIA

www.slovenia.info

➤ Ob 9. uri

»Pohod po Trubarjevi rojstni fari«
Pohodniki krenejo izpred Doma krajanov Turjak, obiskali bodo Rašico s Trubarjevo domačijo, cerkev sv. Kancijana, kjer je bil Trubar krščen in praznični Gradež.

➤ Od 12. ure na Gradežu:

- domača gradeška hrana - (gradeški golaž, prosenka kaša iz ekološko pridelane prosa, ajdova kaša z jurčki, postrvi po gradeško, nekaj izpod peke in z raznja, tipične gradeške slaščice),
- gobarska razstava,
- tržnica, (domači izdelki, ekološko suho sadje in drugi pridelki, slaščice, spominki),
- ogled starih opravil in ohranjene dediščine na vasi,
- ogled sušenja in drugih starih opravil ter zbirke starega orodja,
- ogled starega vaškega jedra z nekdanjo hišo skladatelja Marija Kogojca, črna kuhinja, obnovljeno staro gostilniško kletjo, vodnjaki, kozolci...

➤ Ob 14. uri na Gradežu:

kulturni program na gradeškem odru

➤ po 15. uri

- otroške delavnice - pastirske igre - lokostrelsko tekmovanje.

Veselica z ansamblom Pojav, pester izbor hrane in pijače, bogat srečelov.

Prireditve je finančno podprla Občina Velike Lašče, sofinancirana je z zasebnimi finančnimi sredstvi. Prireditve organizira Društvo za ohranjanje dediščine v sodelovanju z Občino Velike Lašče, Javnim zavodom Trubarjevi kraji, Zavodom za kulturo in turizem Parnas ter številnimi društvi.

www.gradez.si, e-pošta: dod@gradez.si

tel.: 070 243 677, 031 618 159

ČEBELARSKEMU DRUŠTVU VELIKE LAŠČE

ČESTITAM

ZA ODLIČNO IZVEDENO SLAVNOSTNO PRIREDITEV

ob njihovi 100-letnici delovanja,
vsem čebelarjem pa želim veliko užitkov pri čebelarjenju in dobro letino.

Naj medi!

župan Anton Zakrajšek

KMETIJSKA ZADRUGA VELIKE LAŠČE IN GOVEDOREJSKO DRUŠTVO VELIKE LAŠČE

vabita na praznovanje ob 100-letnici delovanja zadruga
in 20-letnici delovanja društva

**v sredo, 4. septembra 2013, ob 19. uri v
Levstikovem domu Velike Lašče.**

- Organizirana bo okrogla miza z naslovom "Ali bo na naših mizah še slovenska hrana?"
- Sodelovali bodo predstavniki Kmetijske zadruga Velike Lašče, Govedorejskega društva Velike Lašče, Ljubljanskih mlekarn Ljubljana, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Občine Velike Lašče, Ministrstva za kmetijstvo in okolje.
- Predstavljen bo Zbornik velikolaškega kmetijstva – Prava pot. V njem so zbrani podatki o nastanku zadružništva in njegovem razvoju ter opis gospodarstev večine sedanjih članov zadruga.
- V prostorih stare trgovine bo razstava starega kmečkega orodja, predstavljene bodo zanimive arhivske listine in fotografsko gradivo o delovanju zadruga in njenih članov. Oglad razstave bo predvidoma ob 21. uri, po zaključku okrogle mize.
- Okroglo mizo bo spremljal krajši kulturni program s sodelovanjem Glasbene šole Ribnica, Suhih češpelj iz Gradeža in KUD Rob.
- Po ogledu razstave sledi druženje ob zvokih domače glasbe.
- Razstava bo odprta tudi v torek, 3. septembra, in v sredo, 4. septembra, od 8. do 14. ure.

**Program praznovanja v soboto, 7. septembra 2013 –
KMEČKI PRAZNIK – govedorejska razstava**

Ob 8.30 uri

Budnica na trgu v Velikih Laščah

Ob 9. uri

Dogon živine na razstavnem prostoru pod Zadružnim trgovskim centrom

Ob 9.30 uri

Ocenjevanje živali

Ob 11.30 uri

Povorka s prapori društev, vožnja z zapravljičkami, razvitje zastave Kmetijske zadruga Velike Lašče, razvitje prapora Govedorejskega društva Velike Lašče

Ob 12. uri

Slavnostna otvoritev razstave s podelitvijo zvoncev in priznanj ter nagovori predstavnikov KZ Velike Lašče, Govedorejskega društva Velike Lašče, Občine Velike Lašče, Zadružne zveze Slovenije, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Ministrstva za kmetijstvo in okolje

Ob 13.30 uri

Prikaz kmetijskih strojev in izdelava lesnih sekancev (Strojni krožek Urban)

Ob 14. uri

Kmečke igre, ki jih prireja Društvo podeželske mladine
Prikaz spretnostni konj v nekaterih disciplinah, organizator Konjerejsko društvo Velike Lašče

Društvo gojiteljev malih pasemskih živali se bo predstavilo z razstavo zajcev, kokoši in ptičev.

Ob 15.30 uri

Veselo druženje – veselica ob zvokih domačega ansambla Mladi Krpani

- Prireditelj bo spremljal kulturni program učencev Glasbene šole Ribnica, ljudske pesmi bodo zapele Suhe češplje iz Gradeža, KUD Rob bo razveselilo s skečem o prevzemu kmetij nekoč in danes, izpod peresa Milana Tekavca iz Velikega Osolnika.
- Kmečkega praznika se bodo udeležili tudi gostje iz Švice, iz mesta Lützelflüh, ter člani Turistično narodopisnega društva iz Razkrižja.
- Na praznovanje ob 100-letnici delovanja Kmetijske zadruga Velike Lašče in ob 20-letnici Govedorejskega društva Velike Lašče vabimo vse ljubitelje živali: govedi, konj, drobnice.

Pokrovitelj praznovanja – Kmečkega praznika – je Občina Velike Lašče.

Zadružništvo je zgodovinsko star koncept samopomoči in solidarnosti. Interes zadruga je spodobno plačilo za vsakogar, najprej seveda za zadružnika. Zadruga omogočajo ohranjanje lokalne povezanosti. V kriznih razmerah je veliko možnosti ohranjanja delovnih mest prav s pomočjo zadruga. Zadruga in zadružništvo se vse pogosteje omenja kot način ponovne oživitve slovenske ekonomije.

Na kmetijsko živilskem sejmu »Agra« bo Kmetijska zadruga Velike Lašče podeljeno priznanje Zadružne zveze Slovenije za njeno 100-letno delovanje.

Med dobitniki priznanj Zadružne zveze Slovenije je tudi član KZ Velike Lašče *Franc Perhaj iz Malih Lašč*, ki na kmetiji nadaljuje začrtano pot svojega očeta Franceta in deda Antona, ki je bil med ustanovitelji Živinorejske in Mlekarske zadruga Velike Lašče.

FRANC PERHAJ

Dobitnik priznanja Zadružne zveze Slovenije

Franc Perhaj, Male Lašče, 1998.

Naša domačija je bila kajža. Bilo je malo zemlje in samo ena krava. Stari oče Anton Perhaj je šel preko luže v Ameriko, za rudarja. S težko prigaranim denarjem je dokupoval zemljo in gozdove in si postavil trden grunt. Nekaj je dokupil še moj oče France, nekaj tudi jaz, 1,5 ha Gorjupove senožeti. Za časa starega očeta so bile v hlevu tri krave, telice in par konj. Z očetom sva zgradila nov hlev za šest do sedem krav, zdaj je že »tavelika« stala premajhna.

Zgrajena je bila leta 1984 z dvajsetimi stojišči in mlekarnico ter prostorom za žaganje. Pred nekaj leti smo zgradili še novo konjsko štalo. Trenutno redimo šestindvajset govedi in dvanajst konj, včasih je število večje, včasih manjše. Stari oče je imel po dvajset ovac, oče tudi, jaz sem jih prodal. Od leta 1984 je pri nas pripustna postaja za kobile, po dva žrebca imamo v stari stali že trideset let.

Stari ata Anton je vedno imel dobro živino, bil je med prvimi, ki so imeli uvožene švicarske sivke in njihove potomke. Še za časa kralja Petra je leta 1936 razstavljal v Beogradu in prejel diplomu. Leta 1957 je bil s kravo tudi v Novem Sadu. Tudi jaz sem razstavljal v Novem Sadu, prijavil nas je Anton Kandare iz Kmetijskega zavoda Ljubljana. Tam sem cel teden molzel in skrbel za živino. Sodelujem na razstavah govedi in konj, tako v Velikih Laščah kot na državnih razstavah po Sloveniji. Pred dvema letoma sem bil s kravo Mimi v Novem mestu. Lani je konj Fuks na Igu zasedel tretje mesto, za kar sem prejel spominski pokal.

Zemlje imamo 24 ha, od tega je polovica gozda. Zemljo imamo v najemu od laške zadruge in Republiškega sklada kmetijskih zemljišč. Silose za spravilo krme je imel stari oče že v stari Jugoslaviji, pa tudi Korenček iz Retij in Martinkovec iz Lašč. Siliramo koruzno silažo, s svojo balirko baliramo silažne in suhe bale. Vsakih štirinajst dni porabimo jumbo vrečo krmil.

Po vrnitvi iz Amerike je stari oče Anton odprl pruh (peskokop) na parceli blizu Jakšeta. Bil je prvi v vasi, ki je kopal in prodajal pesek. S tem je bil zaslužek na kmetiji večji. Tudi oče in jaz smo se ukvarjali s prodajo peska. Za gradnjo velikolaške šole sem polovico peska speljal s konjem, traktorjev takrat še ni bilo. Polovico peska je podjetje SGP Grosuplje vozilo iz Skončnega pruha s tovornjaki- tatrami. Pesek se je prodajal v okolici ter do Turjaka in Kompolj. Moj oče, ki smo ga klicali tudi »majster« je za nakladanje peska imel veliko lopato – šaflo, na gumarju pa dve enokubični »trugi«. Skončni in Zadnik so imeli polkubične truge. Pesek so kopali tudi pri Tadolenovih.

Stari oče je bil zagnan za vsako stvar. V puških pečeh je nameraval zgraditi »maln« (mlin) na vodo. Utrgala se je skala in majster je vedno pripovedoval, kako so bili hvaležni, da

ga ni postavil. Mlin je postavil doma na črn in bel kamen ter stope. Za vaščane je med vojno mlel dan in noč.

Prvo kosilnico Irus je kupil stric Jože in jo poslal iz Nemčije. Takrat se je majster prvi na vasi vozil z nemškim težkim motorjem BMW. S kosilnico Irus smo kosili tudi na zadružnih zemljiščih. Zadružna zemljišča so bila Pucljeve njive na Štacionu, pri Rupah (zemlja je sedaj od Vasončana, Janeza Žužka), pod Svetim Rokom. Seno smo s konji vozili v Borovec, kasneje je zadruga kupila traktor Ferguson.

Veliko odkupljenih telet je v Borovec in Turjak prepeljal Kresetov Alojz z Hanomagom. Lojz je bil močan, teleta je dvignil in naložil na kason brez uporabe rampe. V zadruzi so sprva nameravali hleve za rejo živine zgraditi v Laščah pod Svetim Rokom na Martinkovem zemljišču in nacionalizirati vso zemljo od Lašč do Rašice. Takrat je bil predsednik zadruge moj stari oče Anton Perhaj in skupaj z Jožetom Stritarjem in Alojzom Venturini je to preprečil.

Oče France in Pščakov (Grebenc) Vinko sta v zimskem času vozila mleko s sankami za zadružno mlekarno, ki se je zgradila še za časa starega očeta pri stari šoli. Mleko je sicer vozil Ivan Grebenc z avtomobilom Ford. V hudih zimah z obilico snega je bila v pomoč konjska vprega. Vprežen je bil en naš in en Pščakov konj, naslednji dan drugi par, od vsakega spet po en konj. Proga je bila od Dvorske vasi preko Male Slevice do Karlovice, do Lužajevega brega in nazaj do Rašice ter Malih Lašč. Očeta in Vinkota je zeblo, vsak en čas sta tekla za sankami, da bi se ogrela.

Malelaščani so pozimi plužili (komunalna služba) glavno cesto od Lašč do Orneka, Laščani so plužili od Lašč do Lužarjev in Nove vasi, Raščani do Turjaka in Pijave Gorice. Za pluženje so bili zadolženi Špeličnik (Petrič), Skončni (Levstik), Zadnik, Pščak (Grebenc), Lavrinčkov stric (Mramor) in naš oče. Za pluženje snega so bili potrebni štirje pari konj v enem plugu. Najhuje je bilo v retenskem klancu. V Žlebiču so konje nakrmili in obrnili nazaj. Avtomobilov ni bilo. Če so le srečali kakšnega, so ga predstavili pod mejo in spet nazaj in za to dobili za kakšen liter vina.

Prvi traktor Zetor je bil kupljen leta 1972, sedaj je obnovljen in dela kot mina. Velikega Zetorja je kupil majster leta 1976. Zadružni Milan mi je dal naročilnico in rekel: »V Lašče ga pripelji, da se bom malo peljal z njim«. Iz Ljubljane sem šel naravnost v Lašče, Milan se je peljal z njim do Planinca in nazaj. Tega ne bom nikoli pozabil. Tretjega sem kupil leta 1986. Zadruga je kupila kombajn za žetev, pa ni bilo nobenega ustreznega traktorja zaradi priklopa. Milan je

Franc Perhaj, Male Lašče, s plemenskim žrebcom, 2001

Žetev silažne koruze, Franci in Toni Perhaj, Male Lašče, 2012. Arhiv: Ana Debeljak

spet dal naročilnico in s tem Zetorjem smo nekaj let želi, kombajn je bil prodan na Pijavo Gorico. Žetev je prevzel Zadnikov Rajko. Kupili smo še večji traktor in sedaj imamo na kmetiji štiri Zetorje. Za nabavo treh traktorjev in gradnjo hleva smo pri zadrugi oziroma Hranilno kreditni službi dobili posojilo. Vse papirje za hlev je na Upravni enoti Ljubljana uredil Milan Zelnik.

Stari oče Anton je bil v organih zadruga kot predsednik ali kot član raznih odborov. V Blincah je koruzo okopaval, motiko zapičil v zemljo in šel v Lašče v zadrugo na sestanek. Po dveh urah se je vrnil in nadaljeval z okopavanjem. Spominjam se, da je bil čas za oranje in setev pšenice. Ker majstra ni bilo pri roki, je stari oče prišel v šolo do ravnatelja Valjavca rekoč: »Daj mi Francita, mora konje vodit, je treba pšenico sejati«. Ravnatelj je prišel v razred in me poslal domov. Valjavec me je imel rad, pa se nisem posebno rad učil.

V Malih Laščah je bila prva žetvena naprava, ki se je pritrdila na kosilnico Irus. Žel je majster, naprava vezala ni, vezalo se je na roke. Pri nas smo obdelovali veliko zemlje. V Oplotu je bilo štirideset arov krompirja, fižol se je sušil v osmih štantih, žita smo želi po vrsti. Najprej smo v štante dali ječmen, ga omlatili, nato v štante pšenico, jo omlatili in nadaljevali z ovsom ter prosom pozno v jesen. Doma imamo mlatilnico in pajkelj. Kasneje smo mlatili v Laščah z zadružno mlatilnico, ki jo je upravljal Tomažev Stane. Pomagali smo eden drugemu pri metanju snopov v mašino in odmetavanju slame. Mlatili so vsi »kozli« od A do Ž. Zakaj so malelaščani kozli, pa ne vem.

Enajst let sem bil zaposlen v zadrugi kot zbiralec mleka in šofer. K meni je prišel Zelnikov Milan in me prosil, če grem pobirat mleko s traktorjem, ker mora Ogrinc Anton s tovornjakom v Pulo odpeljati suho robo. Pa sem šel kadar je bilo treba s traktorjem, Milan je pa zlival. Nato so zaposlili Stritarjevega Vineta. Ko je odšel k vojakom, so mene vzeli. Vine je po vrnitvi vozil z Omom suho robo. Po smrti Antona Ogrinca sem mleko vozil in zlival. Z mlekom sem končal ob deveti uri. Če je bilo potrebno, sem opravljal tudi druge prevoze. Po letu 1992 so prevoze mleka prevzele Ljubljanske mlekarnice, Rus iz mlekarn je izmed dveh šoferjev izbral mene. Kupil sem zadružni avto Deutz 130 in začel mleko zbirati in voziti kot samostojni podjetnik. Za prevoz mleka sem si kupil Mercedes, kmalu ga bom spet zamenjal, prav tako tudi cisterno.

Stari oče Anton je imel za prvo ženo Jerkinovo iz Ponikev. Njun sin Anton živi v Kranju. Druga žena je bila Marija

Na poti proti domu, Franc Perhaj, Male Lašče, 2013. Arhiv: Ana Debeljak

Ivanc (Muhova). V drugem zakonu so se rodili moj oče France, Jože in Mici, ki se je poročila na Velike Poljane k Tomšiču. Oče France se je poročil z Zadnikovo Milko iz vasi. Rojeni smo bili štirje otroci; Darinka, Milka, jaz in Toni. Za svojo življensjko sopotnico sem izbral Danico, sinova Franci in Toni sta navezana na kmetijo, možnosti za nadaljevanje kmetovanja so. Oba sta zaposlena.

Prيرهja mleka se je na manjših kmetijah popolnoma opustila. V Malih Laščah mleko oddajata v zadrugo le naša, Prilesnikova in Rebrska kmetija, a mleka je več kot takrat, ko je mleko oddajalo šestnajst kmetij.

Danica je prijazna in nasmejana ob vsakem času, kljub temu, da je njeno delo vsako jutro, opoldne in zvečer v hlevu ob velikem številu govedu in konj. Z velikim veseljem pokaže na mlade teličke na prostoru ob steni hleva. Od meseca maja do pozne jeseni jo v majici živahne barve srečujemo na traktorju, ko hiti z obračalnikom od njive do njive. Vmes opravlja gospodinjska dela in skrbi za družino.

Danica in Franc Perhaj pred malelaško kapelico Lurške Marije, julij 2013. Arhiv: Ana Debeljak

VEČER NA VASI

Na prvo poletno soboto, 22. junija, se je zvečer pod vaško lipo na Gradežu kot nekoč spet zaslišalo ubrano moško petje ... V sklopu prireditev Turjaški dnevi 2013 je namreč potekal Večer na vasi, ki ga je naše Društvo za ohranjanje dediščine – kot enega od prizadevanj za obujanje starih običajev – prvič organiziralo lani. Vaščani smo se ga veselili tudi zato, ker smo bili v nasprotju z drugimi tukajšnjimi prireditvami, ko mora delati skoraj vsa vas, za spremembo le brezskrbni gostje. Vendar to ni veljalo za Damjana Petriča, ki je na domačem dvorišču skupaj s svojimi in ženinimi sorodniki prevzel pripravo in postrežbo okusne hrane z žara in raznovrstne pijače. Ker smo vaščani pridno prihajali, so imeli kar nekaj dela, da nismo ostali lačni in žejni.

Po uvodnem pozdravu predstavnika našega društva Romana Jegliča so zapeli člani kvarteta Zvon, ki so nam naklonili celo več ubranih pesmi, kot so sprva obljubili. Prav presenetila sta tudi mlada harmonikarja Jure Ahčin iz Velikih Lašč in Miha Lampe iz Ponikev, ki je prejšnji dan dopolnil rosnih 17 let. Izvedeli smo, da sta prejšnji dan oba sodelovala tudi na jubilejnem 20. medobmočnem srečanju harmonikarjev Turjaški harmonikar 2013, ki ga je kot prvo prireditev letošnjih turjaških dnevov organiziral KUD Marija Kogoja. Tam sta zastopala vsak svojo občino, sodelovali pa so harmonikarji iz petih občin. Pri nas sta bila mlada harmonikarja odlično usklajena, poskušala sta sicer skriti nekaj treme, vendar kar nismo mogli verjeti, da je to njun krstni skupni nastop.

Za presenečenje večera so poskrbeli člani družin Jakob in Šavli, ki so se ponosno pridružili v narodni noši in nekaj polk in valčkov odplesali kot pravi profesionalci. Da je razpoloženje tudi po končanih nastopih ostalo veselo, je poskrbel gostiteljev sin

Na balinišču v Turjaku

Miha Lampe in Jure Ahčin

Kvartet Zvon

Simon Petrič. Pridružil se je po vrnitvi z nastopa ansambla Pojav, katerega član je, in nas s harmoniko zabaval še dolgo potem, ko se je sobota prevesila v nedeljo.

Prav to soboto, ko smo si na Gradežu polepšali večer, je godoval tudi Ahac, po katerem se imenujeta hrib in cerkev, postavljena v čast Andreju Turjaškemu, ki je pred 420 leti pri Sisku premagal Turke. Zato je v nedeljo, prav tako v omenjenem sklopu prireditev, Turistično društvo Turjak organiziralo pohod po turjaški turistični poti, ki se je končal z obredom v omenjeni cerkvi.

Na koncu moram omeniti še en sobotni dogodek, čeprav ni neposredno sodil med omenjene prireditve. Osem ekip iz občin Velike Lašče, Ig in Škofljica je namreč preizkusilo novo balinišče na Turjaku, k izgradnji katerega so pripomogli tudi posamezni člani našega društva. V turnirju je zmagala ekipa z Gradišča nad Pijavo Gorico.

Narodne noše

Navdušeni balinarji seveda upajo, da bo balinišče čim manj samevalo in da bo njihovo društvo tudi formalno čim prej zaživelo.

Zdenka Zabukovec
Foto: Evgen Šerbec

PRAZNIK GOSPODINJ

Hitro so leta in leto naokoli. V nedeljo, 28. 7. 2013, smo se gospodinje že desetič zbrale, da počastimo praznik gospodinj.

Pričele smo s sv. mašo ob 9. uri v župnijski cerkvi Marijinega rojstva v Velikih Laščah. Pri bogoslužju so sodelovale naše članice.

Po sv. maši, v prijetni senci pred cerkvijo, je potekal kratek kulturni program. Predsednica društva Milka Debeljak je pozdravila vse prisotne, naše gostje, vsem Martam pa voščila k njihovem godu. Namenila je nekaj besed ob 15. obletnici društva in 10. obletnici praznika gospodinj.

Tokrat so bile naše gostje iz Kočevja, Ribnice, Nove vasi, Grosuplja, Dobropolja, Strug in iz Mlinš pri Zagorju. Našega praznika se je udeležila tudi predsednica Zveze kmetič Slovenije Irena Ule, ki je tudi predsednica DPŽ Mlinše "KOLOVRAT". S seboj je pripeljala društveni pevski zborček in skupaj so nam popestrile program; prav tako tudi Vesele Ribnčanke in Suhe češnje iz Gradeža s prav lepo in zanimivo spremljavo gospoda na ustne orglice. Z veseljem smo prisluhnile mlademu dekletu Metki Štrukelj, ki nam je igrala na frajtonarico.

Vladka Turk Mate, naša kmetijska svetovalka, ki je ves čas od ustanovitve z nami, se je dotaknila naših začetkov vse do danes, ko je društvo dejavno na različnih področjih.

Vsa leta čutimo pripadnost kmečkemu stanu, zato smo tudi povezane s kmetijsko zadrugo. Kmetijska zadruga nam ves čas nudi prostore za naše društvene dejavnosti. Predsednik KZ Velke Lašče Ivan Levstik je v nagovoru še posebej izpostavil gospodinjo in njen pomen.

Peter Centa je s fotoaparatom poskrbel, da si bomo v poznejših letih pogledali naše praznovanje. Da se nas je dobro slišalo, je za ozvočenje skrbel Marjan Peterlin.

Po kulturnem programu smo se iz hladne sence pred cerkvijo preselile k »Roku«, kjer so nas postregli z zelo dobro obaro. Naše članice so se izkazale s sladkimi dobrotami.

Vsem, ki ste poskrbeli, da je bil naš praznik lepši, iskrena zahvala. Zahvaljujemo se tudi občini Velike Lašče za finančno podporo. Posebna zahvala gre tudi gospodu župniku Vladimirju Jaksetiču, ki vsako leto daruje sv. mašo za gospodinje. Veseli obrazi obiskovalk, zadovoljne gostiteljice, vse to nam daje potrditev, da naš praznik gospodinj ostaja tradicionalen. S takim druženjem pridobivamo nove izkušnje, širimo nova poznanstva in utrjujemo prijateljstva.

Milka Debeljak
Foto: Peter Centa

17. SREČANJE VASI SELO – SELA – SELE (SELO PRI ROBU)

Tradicionalno se že vrsto let srečujejo vaščani slovenskih vasi z imenom Selo, Sela ali Sele.

Letošnje srečanje je bilo 29. 6. 2013 v Selu pri Ajdovcu, občina Žužemberk.

Za udeležbo na srečanju je poskrbel tako kot že večkrat Janez Cimperman iz Sela. Prijavili so se vsi selani, sorodniki oziroma družinski člani, ki izhajajo iz vasi Selo pri Robu in še kakšen iz sosednje vasi. Avtobus je bil napolnjen do zadnjega sedeža in še več. Janez je vse skupaj lepo pozdravil, nam predstavil celodnevni program in zaželel, da bi se imeli kar najlepše.

Prvi postanek in okrepčilo smo imeli pred gradom v Žužemberku. Ker pot ni bila dolga, smo imeli veliko časa še za ples in zabavo, saj nam je na harmoniko igrala mlada Selanka Metka Štrukelj. V času našega druženja nas je počastila s svojim prihodom podžupanja Tatjana Devjak. Skupaj smo se odpeljali na prizorišče v Selo pri Ajdovcu. Nagovorila nas je v imenu Občine Velike Lašče in v svojem imenu ter zaželela, da bi se imeli v tem lepem sončnem dnevu zares lepo. Majice so nam dale svoj žarek sonca in vse pohvale za tako množično udeležbo na srečanju.

Na prizorišču je potekal sprejem vseh gostov SELANOV, ki so prišli iz 34 vasi od vsepovsod, celo iz Hrvaške, Italije in Avstrije. Po sprejemu in mimohodu so se predstavili vsi predstavniki vasi, občin in ostali pomembni gostje. Sledila je konferenca in izmenjava daril, vtisov in predlogov za naslednja srečanja, ki sledijo vsako leto zadnjo soboto v juniju. VABLJENI.

V popoldanskih urah je bilo poskrbljeno za jedačo in pijačo, glasbo, srečelov, vožnjo s kočijo, ogled muzeja z zasebnimi orglami in umetniškimi slikami ter za ogled žužemberškega gradu. Zahvala vozniku Cvetu, ki je nas in še druge Selane odpeljal na ogled gradu.

Občina Velike Lašče nam je omogočila avtobusni prevoz, na pomoč so priskočili še drugi donatorji: Kmetijska zadruga Velike Lašče, Zlata Nit Grosuplje in Poni trgovina z majicami. Za vse dobrote, ki jih ni bilo malo, so poskrbeli posamezniki. Vsem se prav lepo zahvaljujemo in jih vabimo, da se nam v bodoče pridružijo.

Zdenka Škrabec

Organizator Janez Cimperman s podžupanjo Tatjano Devjak

**VSEŽIVLJENJSKO
IZOBRAŽEVANJE V VELIKIH
LAŠČAH
»UČENJE VSE ŽIVLJENJE«
ŠOLSKO LETO 2013/2014**

Spoštovani mentorji, člani študijskih krožkov in vsi, ki bi to želeli postati!

Lepo vabljeni na

**SKUPNO SREČANJE
OB PRIČETKU NOVEGA ŠOLSKEGA LETA,**

**ki bo v petek, 27. septembra 2013, ob 17. uri na
Trubarjevi domačiji na Rašici.**

Predstavili bomo programe v novem šolskem letu in vsebine študijskih krožkov (čebelarski krožek, literarna skupina, fotografski krožek, Naš kraj, včeraj, danes, jutri, študijski krožek Parnas ...)

Na ta dan bo minilo ravno 120 let od slavnostne otvoritve železniške proge Ljubljana–Kočevje, zato bomo ob tej priložnosti

v kašči Trubarjeve domačije
odprli

**priložnostno razstavo
PRIHOD »URNEGA HLAPONA« V VELIKE LAŠČE.**

**Razstavo so pripravili člani študijskega krožka
Naš kraj, včeraj, danes.**

**Za dodatna vprašanja smo na voljo na sprejemamo
elektronski pošti info@trubarjevi-kraji.si ali na telefonski
št. 01/788 10 06.**

LEPO VABLJENI!

**Javni zavod Trubarjevi kraji – koordinator vseživljenjskega
izobraževanja v Velikih Laščah.**

UTŽO – DESETIČ KOT PRVIČ

Oktobra pričenjamo deseto leto vseživljenjskega izobraževanja v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO). V dosedanem delu smo obravnavali v krožkih zelo različne in zanimive teme, se prijetno družili in obiskovali atraktivne lokacije pri nas in bližnji okolici ter opravili nekaj delavnic. Krožki temeljijo na prostovoljstvu in medgeneracijskem sodelovanju, vodijo jih visoko strokovno usposobljeni predavatelji, kakovostno pa je tudi sodelovanje z ostalimi društvi in organizacijami v našem področju, osnovno šolo in knjižnico.

Obstaja tudi možnost, da bi udeleženci izmenjavali znanja na tak način, da bi posamezni udeleženci pripravljali posamezne teme in z debato izmenjavo mnenj ostalih udeležencev morda dopolnjevali znanja. Na katerih področjih se bomo izobraževali v naslednjem letu, odvisno je predvsem od volje udeležencev, izražene na srečanju, ki bo 27. septembra, ob 17. uri na Trubarjevi domačiji na Rašici, kamor še posebej vabimo tiste, ki so nas do sedaj morda z nezaupanjem samo opazovali.

Pomembno je to, da vse teme obravnavamo tako, da se na

novo vključeni hitro utečejo v delo, saj veliko stvari večkrat ponavljamo ali pa jih obravnavamo na drugačen način. Torej, kot v naslovu: desetič kot prvič.

Naši občani so v zavirljivo visokem odstotku vključeni v različne dejavnosti, obisk dejavnosti v UTŽO pa je v zadnjih obdobjih precej upadel. Morda zaradi delovanja zunaj središča občine, pri nekaterih pa morda zaradi nepoznavanja pravega delovanja UTŽO. Nekaterim je naziv šole tista ovira, ki povzroči to, da nepoučeni mislijo, da je za tako učenje zahtevana kaka zahtevna predizobrazba. Brez strahu.

K nam bi lahko prišli skoraj nepismeni, nizko izobraženi ljudje, pa bi se lepo vključili v delo. Imamo, prostore, dobivamo denarno podporo, imamo predavatelje in ogromno znanja, imamo potencial, ki nam hoče pomagati, živimo v prekrasnem okolju, poznati želimo naš kraj in ga predstaviti drugim, hkrati pa ohraniti izročilo našim zanamcem.

Pridite neobvezno na sestanek ob pričetku jesenskega semestra, spoznajte to plemenito delo in z vašo prisotnostjo na krožkih omogočite, da bo UTŽO še naprej ostala za lepši jutri.

Marko Kožar, UO UTŽO Velike Lašče

POLETJE NA GRADU TURJAK

Poletne nedelje od 1. do 29. septembra 2013

od 11. do 19. ure

boste lahko v spremstvu lokalnega vodnika spoznali grad, njegovo zgodovino in zgodovino njegovih lastnikov Turjaških.

od 14. do 17. ure

Pripravili smo različne delavnice in aktivnosti za odrasle in otroke. Lahko boste izdelali svojo miniaturo v delavnici Art-les, naučili se boste lahko izdelovati papirno cvetje (DPŽ Velike Lašče). Društvo za ohranjanje dediščine Gradež bo poskrbelo za dobrote iz gradeške sušilnice.

Na ogled bodo razstave:

- RAZUMETI GRAD – vloga in pomen gradov v slovenski zgodovini (*Zgodovinski inštitut Milka Kosa, ZRC SAZU*),
- Reprodukcijske manierističnih grafik 17. stoletja s turjaškim grbom Jute Auersperg (*Narodni muzej Slovenije*),
- Trubar in Turjaški zgodovinarke Barbare Žnidaršič in Protestantsko šolstvo na Slovenskem (*Slovenski šolski muzej*),
- Drago Petrovič: razstava aktov v Rozamundini sobi.

Vstopnina: družine 5 EUR, študenti 2,00 EUR, odrasli 3,00 EUR.
Delavnice z doplačilom.

Termini delavnic: 1. september, 8. september, 15. september, 22. september in 29. september.

Vabljeni!

DEKD 2013: 100 LET V DOBRO DEDIŠČINE

SOBOTA, 5. OKTOBER

DEDIŠČINA ZA STARE IN MLADE

S predstavitvijo naše kulturne dediščine bomo pričeli na velikolaškem trgu z

BUČNO-MARMELADNIM DNEM,

na katerem bodo podeželske žene **med 9. in 12. uro** predstavile izbor tradicionalnih izdelkov in običajev (bučna juha, bučno pecivo, domača marmelada in kruh...). Že tradicionalno pa bo potekalo tudi tekmovanje za najboljšo marmelado ter največjo in najlepšo bučo.

Po kosilu bo čas za ogled lokalnih znamenitosti: Velike Lašče in Levstikova in Stritarjeva spominska soba v Levstikovem domu, razstava akademske slikarke Cvetke Jakovljevič, Velikolaške cerkve v Gostilni pri Trojici v Malih Laščah, Parnasov IC v Robu, ogled gradu Turjak, Trubarjeva malica z ogledom Gradeža...

Ob 14. uri se bo dogajanje preselilo na Trubarjevo domačijo.

- **ob 14. uri: FRESKE – od Trubarjevega zapisa do današnje igre**

Sprehod po Trubarjevi rojstni vasi z ogledom primerov obnove kulturne dediščine in delavnica izdelovanja miniaturnih fresk.
(Zavod Parnas)

- **ob 15. uri: TRUBAR IN NJEGOV ČAS**

Razlaga Andreja Perhaja v spominski sobi Primoža Trubarja

- **Ob 16. uri: KONSERVATORSKI POSEGI IN PREZENTACIJA TRUBARJEVE DOMAČIJE**

Andreja Bahar Muršič – konservatorska svetovalka ZVKDS, OE Ljubljana

- **ob 16.45: PREDSTAVITEV ŽAGARSKÉ ZBIRKE NA TEMKOVI ŽAGI** – primer vnašanja vsebine v kulturni spomenik

Otroci se bodo lahko vključili v različne delavnice.

Nosilec prireditve: Javni zavod Trubarjevi kraji in ZVKDS, OE Ljubljana v sodelovanju z lokalnimi društvi in drugimi organizacijami

LE TENDRE AMOUR

SOBOTA, 7. SEPTEMBER, ob 20.30 uri

Grad Turjak

**Zaključni koncert festivala stare glasbe
Seviq Brežice**

(Ars Ramovš)

Antonio de Literes (ca. 1713): Los Elementos

Komorna opera

Prizorišče ni nič posebnega, nikakor pa tega ne moremo reči za goste! Štirje vpadljivi soprani, vsi oblečeni v tipične kostume za flamenko iz 50. let prejšnjega stoletja, gredo zvečer ven. Vsak posebej enega od elementov – Vodo, Zrak, Zemljo in Ogenj. Njihov mali ženski večer pa zmoti bariton, ki igra vlogo Časa in jih ves večer poskuša osvojiti, a je pri tem neuspešen. Točaj, ki je vedno zaposlen z urejanjem točilnega pulta, čiščenjem, pospravljanjem stolov in strežbo pijače, si vseeno vzame čas za ubogega baritona in mu postreže z moškim nasvetom, vendar zaman.

Vstopnice: 20 €

KULTURNO BOGAT MESEC JUNIJA NA TURJAKU

Pevska revija občine Velike Lašče

V letu 1990 je imel KUD Marij Kogoj v svojih vrstah zelo kvaliteten ženski pevski zbor. Zaradi adaptacije osrednje dvorane v Domu krajanov je bil že v nevarnosti obstoj tega zbora, kajti trenutno ni bilo razpoložljivih prostorov za kulturne in pevske dejavnosti. Zato smo že marca na takratnem občnem zboru sprejeli sklep, da bomo prvič organizirali, v sicer še ne čisto dograjeni Viteški dvorani na gradu Turjak, 1. MESEC KULTURE in s tem tudi motivirali ŽPZ. Prva prireditve od petih v tistem mesecu juniju je bila prav "VEČER S PEVSKIMI ZBORI". Takratna preizkušnost akustike v dvorani in **odlična kvaliteta ŽPZ** sta pripomogli, da smo v letu 1996, takrat že v novi občini Velike Lašče, predlagali, da naj bo vsako leto v času obletnice Trubarjevega rojstva in ob prazniku občine organizirana vsakoletna OBČINSKA PEVSKA REVIIJA. V omenjenem mesecu juniju 1990 je bila druga prireditve tudi SREČANJE HARMONIKARJEV, ki je poleg revije tudi postalo tradicionalno in ga kot "TURJAŠKI HARMONIKAR" organiziramo še danes. Takratne prireditve so bile izrednega pomena tudi zato, ker smo v tem letu 1990 junaško napovedali PRIHOD DEMOKRACIJE in pozvali k poenotenju vseh ljudi.

Letos smo torej že sedemnajstič organizirali občinsko pevsko revijo na gradu Turjak. Na njej je nastopilo 10 zborov, od tega 6 iz naše občine in 4 gostujoči, in sicer trije iz občine Kanal ob Soči in ŽPZ "TONJA" iz Borovnice.

Z občino Kanal ob Soči smo navezali prijateljske stike že leta 2001, saj nas povezuje skladatelj Marij Kogoj, ki je preživel svojo mladost v Kanalu. Lani, torej po 120 letih skladateljevega rojstva smo s Kanalci še poglobili obstoječe prijateljske odnose, zato sta že na naši lanski občinski pevski reviji sodelovala dva pevska zbora iz Kanala. 22. septembra lani, na spominskem večeru ob 120. obletnici Kogojevega rojstva na gradu Turjak, pa so nas obiskali tudi predstavniki

njihove občine. Prosvetno društvo "Soča" iz Kanala bo letos septembra, kot že vrsto let dosedaj, organiziralo "Kogojeve dneve", kamor smo vabljeni tudi mi. Odzvali se bomo povabilu in se udeležili te večdnevne prireditve predstavniki KUD Marij Kogoj in predstavniki občine Velike Lašče.

V programu letošnje revije, ki jo je kot po navadi povezovala Tina Jaklič, so se s svojim petjem predstavili naslednji zbori: **Velikolaška vokalna skupina (zborovodja Martina Kovačič), zborček skupine Mišk iz vrtca Turjak (zborovodja Tatjana Marolt), otroški PZ OŠ Primoža Trubarja (zborovodja Vita Mekinda), MPZ Lig iz Kanala (zborovodja Adela Jerončič), ŽPZ Tonja iz Borovnice (zborovodja Jaka Jerina), Kvartet Zvon (vodja Božo Zalar), Komorna skupina iz mladinskega PZ OŠ Primoža Trubarja (zborovodja Vita Mekinda), MPZ Kazimir Nanut iz Kanala (zborovodja Klemen Nanut), MePZ Jože Srebrnič iz Deskel – Kanal (zborovodja Adela Jerončič) in Cerkveni MePZ župnije Velike Lašče (zborovodja Ladka Deterding).** Posebno bogastvo občinske pevske revije je medsebojno sodelovanje pevcev vseh starosti. Zato morajo tudi na nadaljnjih revijah sodelovati tudi najmlajši iz vrtca, malo starejši iz šole in drugi, ne glede na kakršne koli različnosti. Tako naj bi dosegli ravno tako enotnost, ki je bila prisotna v 2. MESECU KULTURE junija 1991, torej v času osamosvojitvene vojne. Pevsko revijo že več let začnemo s Trubarjevo pesmijo "Pujte, pujte vsi ljudje", ki jo zapoje Velikolaška vokalna skupina. V njej veliki Trubar, kateremu je, poleg prazniku občine Velike Lašče, tudi v spomin in čast posvečena revija, kliče Slovence k petju. Ponosni smo, da so njegove zamisli uslišane, v dokaz je med drugim vsakoletna revija občine Velike Lašče.

Turjaški KUD se obenem trudi, da na letnih pevskih revijah in tudi ob drugih priložnostih MOTIVIRA svoje članstvo. Na letošnji reviji sta bila podeljeni tako DVE "TRUBARJEVI" PRIZNANJI KUD Marij Kogoj. Ta priznanja s Trubarjevim simbolom se podeljujejo izključno na pevskih revijah, in sicer tistim članom, ki so najbolj zaslužni za obstoj ravno teh revij. Prejeli sta ga članici KUD Brigita Železnikar in Tina Jaklič, najbolj vidni v svojih aktivnostih prav na teh revijah. Priznanji je podpisala tudi občina Velike Lašče oz. župan Anton Zakrajšek in s tem potrdila istovetnost in pomembnost obeh priznanj.

Brigita je naša članica že od leta 1987 in soustanoviteljica ŽPZ KUD

Marij Kogoj, kasneje poimenovan "Rozamunda", s katerim je kar sedemkrat nastopila na naših revijah. Je podpredsednica KUD in se trudi pomagati društvu tudi na vse druge mogoče načine. Pomaga pri izvedbah revij in drugih prireditve, zadnje čase pa poskrbi tudi za postrežbo po prireditvah. Obenem je tudi odlična recitatorica in nas je že večkrat "rešila iz zagate". Ponosni smo na njeno neegoistično držo.

Priznanje je prejela tudi Tina Jaklič, ki že vrsto let povezuje naše revije in se je začela udeleževati v KUD že leta 2003. Od takrat dalje je voditeljica mnogih naših prireditve, tudi pevskih revij, ravno letos pa je njen jubilej – 10-letno vodenje teh revij. Izkazuje se tudi s plesno dejavnostjo in je s svojo vestnostjo in pogumom svetel zgled mlajšim, saj jih spodbuja k ustvarjalnemu delu.

Nastopajočim, obiskovalcem ter vsem, ki so kakor koli pomagali pri uspešni izvedbi letošnje občinske pevske revije, se ob tej priložnosti prav lepo zahvaljujemo za sodelovanje. Posebna zahvala tudi občini Velike Lašče za vsakoletno podporo.

Jubilejni, 20. "Turjaški harmonikar" 2013

Dobrih 14 dni po pevski reviji se je na Turjaku zgodil tudi 20. tradicionalni "TURJAŠKI HARMONIKAR". Srečanje je bilo v petek, 22. 6., ob 18.30 na Turjaku pod šotorom. Organizator srečanja, KUD MARIJ KOGOJ, je prvo srečanje harmonikarjev organiziral že leta 1990. Do leta 1997 je srečanja organiziral sam KUD Marij Kogoj, od takrat dalje in vse do danes pa je soorganizator takrat novoustanovljeni JSKD OI Lj.-okolica.

Pred začetkom uradnega dela si je organizator KUD Marij Kogoj vzel pravico, da se zahvali in motivira nekaj svojih članov s "Kogojevimi priznanji". Ta priznanja sta podpisala KUD in JSKD OI Lj.-okolica oz. njuna vodja Tatjana Avsec, ki jih je tudi podelila. "**Kogojeva priznanja**" so tako letos prejeli naslednji zaslužni člani KUD Marij Kogoj:

- Katarina Gačnik za svoje dolgoletno sodelovanje in pomoč pri aktivnostih KUD, še posebej pri ohranjanju "Turjaškega harmonikarja", na katerem je tudi večkrat nastopala;
- David Centa za dolgoletno požrtvovalno in dosledno opravljanje tajniških del in računalniške obdelave podatkov;
- Rok Pečnik je član KUD že od leta 1987 in od takrat dalje pomaga svojemu očetu pri organizacijah vseh kulturnih prireditev, ob tem pa društvu nudi vsestransko pomoč
- in Lara Petrič za oplemenitenje kulturnih prireditev z violino; hvaležni smo ji tudi, ker pripelje med nas svoje prijatelje instrumentaliste, izkazala pa se je že tudi kot voditeljica.

Letos je "Turjaški harmonikar" praznoval svoj **20. jubilej**, saj srečanje trikrat žal ni bilo organizirano. Vsa leta organiziranja srečanj si zadajamo naslednje cilje in izzive, ki jih vse do danes načrtno izpolnjujemo: poenotenje okoliških prebivalcev, sodelovanje in NE tekmovanje, pomoč pri pridobivanju samozavesti in poguma pri nastopajočih, enakopravna zastopanost spolov in starosti ter poglobljanje in ohranjanje medsosedskih oz. medobčinskih odnosov. "**Turjaški harmonikar**" je posvečen odmevni zmagi Andreja Turjaškega s kranjskimi četami nad Turki leta 1593 in slovenskemu državnemu prazniku.

V uradnem delu letošnjega srečanja je od 24 prijavljenih nastopilo 19 harmonikarjev in harmonikark vseh starosti iz 5 občin. Srečanje sta začela samozavestna Domen in Jakob Indihar iz domače občine Velike Lašče, ki sta že večkrat nastopila na naših srečanjih in sta tudi soustanovitelja ansambla "KRPAN". Srečanje sta zaključila prekaljena domačina Janko in Aleš Gačnik s staro ljudsko pesmijo "RASPLJA". Vmes so nastopili še: Matic Gospeti – Skofljica, Metka Štrukelj – Velike Lašče, Ivan Zavrl – Cerklje, Žiga Miklič – Grosuplje, prvič Klavdija Miklič – Grosuplje, Gašper Virant – Velike Lašče, Jani Žnidaršič – Dobropolje, prvič Žiga Kastelic – Dobropolje, Manca Bavdek – Velike Lašče, prvič Urška Jeseničnik – Velike Lašče, Janez Langenus – Velike Lašče, prvič Andraž Janežič – Dobropolje, Miha Lampe – Dobropolje, Blaž Matjaž – Skofljica, Danijela Gruden – Purkart – Velike Lašče, Peter Tekavec – Velike Lašče, Jure Ahčin – Velike Lašče (in njegov prijatelj Lovro Lončar). Vsi nastopajoči so ob koncu srečanja prejeli priznanja, ki jih je podelila Tatjana Avsec, vodja JSKD OI Lj.-okolica.

Za uspešno realizacijo srečanja se zahvaljujemo soorganizatorju JSKD OI Lj.-okolica, pokrovitelju – domači občini Velike Lašče na čelu z županom Antonom Zakrajškom, Katarini Gačnik, Alešu Gačniku in Janku Gačniku ter naslednjim posameznikom: Mileni Gačnik in Jožetu Virantu, Sonji Gačnik, Roku Pečniku, Davidu Centi, Marku Zelniku in Dušanu Zelniku, Marcelu Peterlinu, Jožku Perhaju in Roku Centi. Zahvala tudi članom ansambla GAMA, ki so nabirali izkušnje prav na naših srečanjih in so tudi ozvočili celotno prireditev.

Urška Jeseničnik

Klavdija Miklič

Žiga Kastelic

Andraž Janežič

KUD MARIJ KOGOJ
predsednik: Franci Pečnik – AC

Foto: "Roki" in Evgen Šerbec

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NA IZLETU V REZIJO

Prvo polovico leta smo zaključili in se pred počitnicami odpravili na izlet V REZIJO, skrivnostno in samosvojo dolino.

Čeprav je to najbolj zahodna alpska dolina slovenskega narodnega ozemlja v severovzhodni Italiji, kjer se je ohranilo posebno slovensko – rezijansko narečje, dediščina in stari običaji, jo mnogi premalo poznamo. Zato je bilo zanimanje za ta izlet velik in komaj smo ga čakali.

Zgodaj smo šli od doma in med potjo se nam je pridružila gospa Zdenka, uradna vodička, ki nam je celo pot pripovedovala zanimivosti in zgodovino, znamenitosti in kulturo področij, kjer smo se peljali. Ko smo v Ratečah prestopili mejo in se peljali proti Trbižu – Tarvisio, se je pokrajina, značilna za področje Save Dolinke, že spremenila. Ali pa imam samo jaz vedno tak občutek; drugačna arhitektura, veliko cestnih povezav in drugačni ljudje so v Italiji, samo Alpe so iste.

In za njimi (za Kaninom, V. Babo in Planjo) je **dolina reke Rezije**. Hudourniška dolina je 21 km dolga in obsega 120 km² površine. Malo polj in kmetij je tam. Imajo pa veliko kamenja, proda in peska, so brez industrije in bogatih hiš. Samo sedem malih vasic si sledi: Ravanca – Prato, Bila – San Giorgio, Osojane – Oseacco, Njiva – Gniva, Liščaca – Lischiazze, Solbica – Stolvizza in v zatrepu doline Korito – Coritis, kjer pa prebivalci niso nastanjeni čez vse leto. Včasih so prebivalci bili »kramarji, prodajawci, brusarji, holcerji anu muladorji«, nekakšni »zdumarji« bi lahko rekli. Ko je po rušilnem potresu leta 1976 bilo uničenih 75 % domačij, so se ljudje množično izseljevali.

Včasih so Rezijanci branili meje Beneške republike in Venetom ni bilo mar, kako govorijo, ko pa je to področje prišlo pod Avstro-Ogrsko, so Slovenci izgubili vse pravice. Zato se je po razpadu te države prebivalstvo na referendumu odločilo za Italijo. Toda prišel je fašizem in zgodba se je ponovila. Sledil je močan odpor in duhovniki so bili tisti, ki so se uprli in maše vseeno brali v slovenščini. Gospod Ivan Trinko je bil pravi borec za slovenski narod. Po ljudskem izročilu je zapisal duhovite zgodbe o prekanjenih živalih. Tako so nastale Zverinice iz Rezije, ki jih vsi poznamo.

Odnos do slovenščine oziroma rezijanščine pa je tudi danes odvisen od barve lokalne politike. Ker je župan desničar v Kulturnem domu v Ravenci – Prato, ni bilo več prostora za Etnografski muzej slovenske rezijanske kulturne dediščine. Zavedni domačini so ga preselili v lesene barake

in ga uredili za ogled. Sandro, simpatični kustos, nas je v rezijanščini popeljal po zbirki in ob filmčku predstavil dolino Rezije. Ugotovili smo tudi, da je rezijanščina neverjetno podobna trubarščini. Nekako smo začutili povezanost in

Pred loggio

Ohranjeni gotski detajli

Vabljiva ponudba pred trgovinico s sivko

Sprehod po glavni ulici

večjo podporo bi morali dati ljudem, ki želijo ohraniti naš jezik in svojo kulturo. Mi iz osrednje Slovenije se sploh ne zavedamo, kako se ti ljudje »bojujejo« za nekaj, kar je nam samoumevno. Rezijanci boljše prihodnost vidijo v čim večjem obisku turistov. Tržijo svojo dediščino in seveda gornišтво, pohodništvo in neokrnjeno naravo.

Zaključili smo obisk in se poslovili od Rezije z »Zbugan wsen wan« ter nadaljevali pot do **Pušje vasi – Venzone**. To je kraj, boljše utrdba na začetku Kanalske doline. Po rušilnem potresu leta 1976 so ga vaščani popolnoma obnovili. Nastal je simpatičen kraj z malimi trgovinicami sivke, ki je postala njihova blagovna znamka; čeprav sivke nisem videla rastoče, tudi v vrtičkih ne. Je pa dober, tipično italijanski poslovni trik, ki turistom ugaja in se prodaja. Kraj sam je simpatičen, kamnito tlakovan, z veliko cerkvijo, kostnico in loggijo, z lepimi gotskimi detajli na fasadah in z obzidjem. Prijetno se je bilo sprehoditi po ozki uličici in oprezati za dobrimi fotomotivi.

Nato smo zapustili sončni kamniti gorski svet in nadaljevali pot proti Čedadu – Cividale. Ta del Furlanije – Julijske krajine je čisto nekaj drugega: rodovitna ravnina s sredozemsko klimo je zelo naseljena in bogata z industrijo. Vendar mesta zaradi časovne stiske nismo obiskali. Ob reki Nadiži – Natisone smo preko mejnega prehoda Robič pot nadaljevali v Kobarid in Tolmin. Naš naslednji cilj je bil **Most na Soči**, kjer nas je čakala vožnja po jezeru in zaslužen kosilo na ladjici Lucija.

Polni vtisov o skromni deželi za Kaninom in njeni bogati dediščini smo se skozi Ajdovščino vračali domov.

S svojimi »fotočki« smo naše popotovanje tudi dokumentirali. V fotogalerijo sta svoje posnetke tokrat prispevala gospa Blanka in gospod Martin, za kar se jima zahvaljujem.

Helena Grebenc Gruden

KUD MARIJ KOGOJ
vabi na
tradicionalni
spominski pohod – 7 km
"PO KOGOJEVI POTI"

Turjak–Gradež–Laporje–Rašica–Mali Osolnik–grad Turjak,
kjer bo organiziran
pohodniški piknik s plesom.

Zberemo se v **soboto, 21. septembra,**
pri brunarici športnega centra
na Turjaku ob **9. uri.**

POČASTITEV SPOMINA NA TALCE V KOTAH

V nedeljo, 21. julija je društvo Zarja spominov s skromno a spoštljivo slovesnostjo počastilo 12 žrtev okupatorskega nasilja med drugo svetovno vojno. Minilo je 71 let od dneva, ko so si morali moški iz okoliških vasi Roba sami skopati grobne jame in žrtvovati življenja za svobodo.

Več kot 30 prisotnih je nagovoril predsednik društva Zarja spominov Božo Kovačič, po nagovoru pa so prisotni zapeli tri partizanske pesmi. Na koncu so se padlim poklonili še praporščaki s prapori.

Prav je, da se spomin na te dogodke ohranja, predvsem zato, da se kaj takega ne bi nikoli več ponovilo in da bi mladi rodovi lahko neobremenjeni živeli v svobodni domovini.

Tekst in foto: Srečo Knafelc

Dvanajst talcev, ki so umrli za svobodo
v Kotah pri Robu 23. julija 1942

POHOD V PETELINOVE DOLINE OB DNEVU DRŽAVNOSTI

V torek, 25. junija, je društvo Odmev Mokrca organiziralo pohod s treh začetnih točk s skupnim ciljem v Petelinovih dolinah. Po prihodu treh pohodniških skupin na prireditveni prostor se je pričela slovesnost ob dnevu državnosti. V tradicionalnem programu se je poleg slavnostnega nagovora odvil tudi kulturni program z deklamacijami in glasbenimi točkami.

Pohoda se s startne točke pred domom veteranov v Krvavi Peči udeležila tudi skupina članov društva Zarja spominov in pa domačinov okoliških zaselkov.

Tekst in foto: Srečo Knafelc

POHOD PO KULTURNI POTI

Dne 9. junija je Planinsko društvo Velike Lašče izvedlo 21. pohod po kulturni poti. Na startu se je prijavilo 378 odraslih pohodnikov. Skupaj z otroki in neprijavljenimi pohodniki ocenjujemo, da je bilo udeleženih najmanj 500 pohodnikov. Na zaključku pohoda so bile za večkratno udeležbo podeljene spominske značke in literatura. Priznanja sta dobila tudi prva pohodnika z dvajseto udeležbo na pohodu, to sta **Marija Koprivec** (upok.

vzgojiteljica) in **Janez Kokošinek** (nekdanji predsednik Planinskega društva).

Niko Samsa

KNOW US

BREZPLAČNA PRILOŽNOST ZA IZBOLJŠANJE KONKURENČNOSTI

Evropska unija je razvoju na različnih področjih do sedaj namenila kar precej sredstev. V finančni perspektivi 2007–2013, ki se bo konec letošnjega leta zaključila, pa je v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev sofinanciran tudi projekt Know us, ki je namenjen dvigu konkurenčnosti malih in srednjih podjetij s poudarkom na inovativnosti in snovanju novih znanj s ciljem doseganja trajnostnega razvoja podjetij in celotne družbe. V projekt, ki pokriva področja dejavnosti: proizvodnjo pohištva; gradnjo stavb; kmetijsko proizvodnjo in lov ter z njima povezane storitve; skladiščenje in spremljajoče prometne dejavnosti; kopenski promet; cevovodni transport; vodni promet; gostinske nastanitvene dejavnosti; v dejavnost strežbe jedi in pijač se lahko še vedno vključijo interesenti več regij: iz Goriške regije, Obalno-kraške, Gorenjske, Notranjsko-kraške in Osrednjeslovenske regije.

Zakaj postati del projekta, ki združuje sodelovanje slovenskih in italijanskih zainteresiranih podjetij, gospodarskih zbornic in univerz: Univerze na Primorskem, Univerze v Benetkah in Videmske univerze?

Predvsem zaradi odlične brezplačne priložnosti, dostopne vsem, ki želijo izboljšati svoje obstoječe poslovanje, saj ponuja »žive« aktivnosti, kot so: analiza obstoječega stanja v podjetju, na podlagi analize izpeljan razvoj in testiranje novih metod in modelov, uvajanje novih znanj in tehnik v realno poslovno okolje, razvoj in izvedbo čezmejnega šole podjetniške inovativnosti in podobno. V projektu sodelujoča podjetja bodo dobila priložnost strokovne analize poslovanja, s tem tudi osnovo za razvoj novih poslovnih modelov ali izboljšavo obstoječih, razširitev že obstoječih poslovnih stikov s partnerji iz sorodnih dejavnosti z obeh strani meje ter druge bogate izkušnje in priložnosti. Piko na i predstavlja kontinuiteta aktivnosti v obliki spodbujanja partnerstev in sodelovanja podjetij tudi po zaključku projekta Know us.

Na kratko o projektu ...

Projekt omogoča malim in srednjim podjetjem pridobivanje ustreznih kompetenc za optimizacijo in inoviranje poslovnih modelov. Proces se prične z analizo obstoječega stanja, pri čemer so v okviru projekta razvite metodologije in ustrezna metodološka orodja, namenjena predvsem prepoznavanju obstoječega poslovnega

modela, medsebojne povezanosti elementov in medsebojne sinergije. Sledi spreminjanje in nadgradnja obstoječega poslovnega modela s ciljem izboljšanja in povečanja njegove učinkovitosti in uspešnosti. Poslovni model je namreč lahko eden izmed ključnih dejavnikov, ki vpliva na rast, razvoj in uspešnost podjetja ob hkratni jasni opredelitvi poslanstva podjetja, saj je ustvarjanje vrednosti za deležnike temeljni cilj trajnostnega poslovnega modela. Vsekakor pa je strateško razmišljanje predpogoj za rast in razvoj ter s tem dolgoročni obstoj podjetja.

Osnovna izhodišča za postavitev metodologije so razmišljanja o:

globalizaciji trga, pri čemer je poudarek na pomenu dodane vrednosti izdelka ali storitve; **času**, ki je potreben od razvoja do prodaje proizvoda/storitve; **informacijsko-komunikacijski tehnologiji**, pri čemer se je potrebno zavedati ne samo priložnosti na bližnjih tujih trgih, ki je zaradi uporabe spleta in sodobnih komunikacijskih orodij na »dosegu roke« temveč tudi prisotnosti tuje konkurence, ki ima zaradi uporabe sodobne komunikacije enake priložnosti ter seveda **prepoznavanju vedenja kupcev**, na katerega vpliva tudi negotovo poslovno okolje, ki je pod pritiskom spremenjenih gospodarskih in drugih razmer (gospodarska kriza, vstopanje držav v različne poslovne in druge sredine – npr EU ipd).

Pod okriljem projekta Know us je bilo do danes narejenih več analiz poslovnih modelov slovenskih in italijanskih podjetij, ki skozi inoviranje le-teh že kažejo pozitivne posledice novega pristopa.

Več informacij o projektu na <http://www.ozljubljana.si/wp-content/uploads/2013/01/KNOW-US-predstavitev.pdf>.

Pohitite s prijavi, saj se še vedno lahko vključite ... Analize so brezplačne ...

Čeprav se leto 2013 bliskovito izteka, pa se v projekt, ki se nadaljuje v mesecu septembru, ko bodo z zainteresiranimi podjetji na osnovi predhodnih vprašanj in odgovorov opravljeni razgovori v zvezi z njihovim poslovnim modelom, še vedno lahko prijavite in izkoristite ponujene ugodnosti.

Priporočamo čimprejšnjo prijavo zaradi postavitve urnika razgovorov.

Za nadaljnje informacije se interesenti iz Osrednjeslovenske ter Notranjsko-kraške regije obrnite na GZS Zbornico osrednjeslovenske regije (Igor Vrhovec): igor.vrhovec@gzs.si, telefon 01-5898-177.

Za GZS Zbornica osrednjeslovenske regije:

Damijana Škrlj

PRIDRUŽITE SE KORPORATIVNEMU PROSTOVOLJSTVU

Korporativno prostovoljstvo ponuja vsem vključenim pozitivne koristi in predstavlja eno izmed sodobnih oblik družbene odgovornosti podjetij. V razvitem svetu ima že dolgo tradicijo, saj zagotavlja trdne vezi podjetja z lokalno skupnostjo in prinaša koristi vsem stranem: zaposlenim, podjetju, neprofitnim prostovoljskim organizacijam in lokalni skupnosti.

Podjetja oz. delodajalci svoje zaposlene vedno bolj spodbujajo, da izvajajo prostovoljsko neplačano delo za dobrobit širše skupnosti. Zanje v večini primerov organiziramo enkratne prostovoljske akcije,

kot so npr. urejanje parka, razdeljevanje oblek in hrane brezdomcem, pleskanje prostorov humanitarnega društva, pobiranje jabolk, druženje s starejšimi, pomoč invalidom ...

Na spletni strani www.mojadruzba.si je vpisnik ponudb korporativnih prostovoljskih akcij, ki jih lahko predlagajo nevladne organizacije in z njimi povabijo zaposlene v podjetjih, da s prostovoljnim delom opravijo neko neplačano delo v njihovi organizaciji za dobrobit širše skupnosti. S tem so podjetjem na enem mestu na voljo ponudbe korporativnih akcij, tako da lahko podjetja enostavno najdejo nevladne organizacije, katerim lahko s svojimi zaposlenimi priskočijo na pomoč.

Koordinator korporativnih akcij za Osrednjeslovensko regijo je Stičišče NVO osrednje Slovenije: klara@srce-me-povezuje.si (040 365 850).

Klara Kržišnik, Stičišče NVO osrednje Slovenije

Stičišče NVO osrednje Slovenije delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete: Institucionalna in administrativna usposobljenost; prednostne usmeritve: Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga.

NOVO VOZILO V GARAŽI PGD TURJAK

Pred štirimi meseci smo se jezili nad hudo zimo, zdaj pa tarnamo nad hudo vročino. Pa da ne gledamo samo na vreme in z njimi povezane težave, so bili tudi prijetni dogodki v tem obdobju, vsaj za turjaške gasilce, če odmislimo intervencije, v katerih smo sodelovali.

Zastavljen projekt zamenjave tovornega vozila TAM 130 T10 4x4 za PGD Turjak je prišel v zaključno fazo. Pred prevzemom vozila pri podjetju Gasilska vozila PUSNIK je potekala temeljita predstavitev in usposabljanje o pravilnem rokovanju ter vzdrževanju vozila, uporabe črpalke in drugih vgrajenih naprav v vozilu. Po končanem usposabljanju je Marjan PUSNIK vsem zaželel uspešno, a ne prepogosto uporabo. Sledila je vožnja proti domu. Novo vozilo se je dne 8. 6. 2013 ob 15. uri pojavilo na Turjaku. Gasilski sprejem vozila je opravilo kar nekaj društev iz Gasilske zveze Velike Lašče in nekaj društev iz sosednjih gasilskih zvez. Vsi prisotni so si novo vozilo z zanimanjem ogledali in ga tudi komentirali. Na gasilski sprejem novega vozila je bil povabljen tudi župan Občine Velike Lašče Anton ZAKRAJSEK, ki si je vozilo z velikim zanimanjem ogledal in v nadaljevanju sledil celotni predstavitvi. Kot se ob takem dogodku spodobi, smo nazdravili s penino in nadaljevali s pogostitvijo. V poznih večernih urah je novo vozilo zapeljalo v garažo PGD Turjak in izrinilo na prosto staro vozilo. Gasilci kot dobri gospodarji smo hitro poskrbeli za nov dom ter staro vozilo naslednji dan pospremili na novo lokacijo v sosednje PGD Škocjan v že na novo zgrajen gasilski dom.

Osebna izkaznica novega vozila

Proizvajalec podvozja	MAN
Tip	TGM 13.290 4x4
Izdelovalec nadgradnje	GV Pušnik
Moč motorja	213 kW/290 KM
Največja hitrost	90 km/h
Menjalnik	Ročni (1+8)
Posadka	1 + 7
Vitel	Mamut M 15000
Dimenzije vozila	dolžina: 6.965 mm višina: 3.250 mm širina: 2.480 mm teža: 13.250 kg

Desna stran

Prevoz v Škocjan

Gasilska po prevzemu

Vozilo je po Tipizaciji gasilskih vozil, sprejeti od Gasilske zveze Slovenije, pod oznakami GVC 16/25, vendar je zaradi določenih posebnosti prav posebno in so ga nekateri poimenovali kar »gozdno-urbani bojevnik«. Kot že omenjamo v uvodu, gre za klasično »kombinirko«, a z manjšo razliko. Vozilo je namreč na podvozju 4x4 z enojnimi zadnjimi kolesi, kakršne ponavadi srečujemo pri terenskih tovornih vozilih. In kot tako je edinstveno pri nas, saj je edini GVC 16/25 na podvozju z enojnimi kolesi. Vsa ostala tovorna vozila so namreč s tipizacijsko oznako GVGP ali GCGP. Že na pogled vozilo deluje terensko. Velika terenska kolesa in cevna zaščita iz nerjavečega jekla to samo potrjujejo. Cevna zaščita sicer nima ustnikov za hlajenje, ima pa vseeno protivejno zaščito.

Vozniška kabina je opremljena klasično. V njej zasledimo radijsko postajo, kontrolno ploščo za vklop svetlobne in zvočne signalizacije ter zaslon za vzvratno kamero. V prvem delu kabine je prostor za voznika in sovoznika, v podaljšanem delu kabine pa je sedežev še za 6 gasilcev. Štirje sedeži so opremljeni z izolirnimi dihalnimi aparati (IDA) in so obrnjeni v smeri vožnje. Druga dva sta obrnjena nazaj in sta namenjena samo sedenju, med njima je polica, na kateri so radijske postaje in baterijske svetilke ter priročna zložljiva miza. V potniškem delu kabine imamo nameščen tudi zvočnik za radio in radijsko postajo. Možno je spreminjati tudi osvetlitev notranjosti, tako da ta med vožnjo ne moti voznika. Ko prestavimo v vzvratno prestavo, se avtomatsko prižgejo kamera in stranske luči. Te niso nameščene na vzvratnih ogledalih, temveč se prižge celotna bočna razsvetljava vozila. Med voznikom in sovoznikom se nahajata torba s prvo pomočjo in gasilni aparat, ki ju redko najdemo v notranjosti kabine.

Vozilu se že na zunaj vidi, da je terensko. Zanimiv je podaljšek kabine, saj je bil narejen naknadno pri izdelovalcu nadgradnje, vendar ni integriran v nadgradnjo, kot je to v navadi. Vsa svetlobna signalizacija je v LED-tehniki, prav tako bočna

Zadnji postroj vozil

razsvetljava in razsvetljava predelkov z opremo, razen pri svetlobnem stolpu, na katerem je osem reflektorjev ksenon. Svetlobni stolp se avtomatsko spusti, čim se sprosti ročna zavora. Zvočna signalizacija zajema elektronsko sireno in pnevmatske troblje, tako da je vozilo dobro slišno. Je tudi dobro vidno.

V vozilu je vsa oprema, kot je predpisana za GVC 16/25; poleg VT-navijaka fi 25 s 60 m cevi je še VT navijak fi 16 s 100 m cevi, primeren za gašenje v naravi. Navijaka imata električno navijanje, zanimiva je tipka za vklop navijanja v tleh police kot pri nakladalnih ploščadih. Za dostavo vode skrbi Rosenbauerjeva črpalka NH 25. V zadnjem predelku sta še dva manjša navijaka za zrak in vodo ter posodo z milom za umivanje, ta služijo za umivanje gasilcev in čiščenje opreme. Vozilo je opremljeno z električnim agregatom, ima pa tudi nekaj opreme za črpanje vode, prezračevanje prostorov ter seveda opremo za gašenje požarov v naravnem okolju.

Vozilo so preskusili v različnih načinih vožnje. Po cesti je malo bolj nemiren zaradi visokega težišča in posledično enojnih terenskih gum zadaj, je pa na terenu zunaj poti bistveno zmogljivejši. Pri vseh terenskih vožnjah je na razpolago izbira reduktorja in zapore diferencialov.

SLAVNOSTNI SPREJEM VOZILA

Kot pred enim letom, ko smo praznovali okroglo obletnico delovanja društva, smo slavnostni dogodek dne 3. 8. 2013 ob prevzemu novega vozila pričeli s parado uniformiranih gasilcev in vozil. Povorka z zastavonošo, godbo, gasilskimi prapori in gasilci je krenila od pešpoti ob glavni cesti Ljubljana–Kočevje

Gasilski sprejem novega vozila

proti prireditvenemu prostoru pred gasilskim domom. Glasbeno spremljavo gasilske parade in glasbene vložke na sami prireditvi je izvajala Godba Dobropolje. Vsem sodelujočim v paradi je poveljeval domači poveljnik društva Luka USENIK, za povezovanje programa je poskrbela Petra USENIK. S svojo prisotnostjo so nas počastili poveljnik GZ Velike Lašče Rudolf Rupar, dolgoletni predsednik GZ Velike Lašče ter častni član Občine Velike Lašče Bogomir SAMSA in predsednik veteranov Gasilske zveze Velike Lašče Milan TEKAVEC. Na slavnostni dogodek smo povabili tudi ministra za obrambo Romana JAKICA, ki pa se je opravičil, saj je bil odsoten in ni opravljal službenih obveznosti.

Vse navzoče je pozdravil predsednik PGD Turjak Dušan ZELNIK in orisal postopke zamenjave vozila. Slavnostni govornik je bil župan Občine Velike Lašče Anton ZAKRAJŠEK, ki je v govoru pohvalil delovanje gasilcev na Turjaku ter se hkrati tudi zahvalil svetnikom Občine Velike Lašče za podporo pri izvedbi tega projekta, financiranega iz proračuna občine. Sledila sta še govora Jožeta STARICA, predsednika GZ Velike Lašče, in Franca BRADESKA, predstavnika Gasilske zveze Slovenije.

Oba sta se zahvalila Občini Velike Lašče in županu Antonu Zakrajšku ter svetnikom, da so podprli projekt zamenjave vozila za PGD Turjak ter tako izboljšali požarno varnost. Izpostavila sta, da ni vse v opremi in tehniki, saj jo morajo gasilci strokovno in uspešno uporabiti v nesrečah in se zato morajo nenehno izpolnjevati in izobraževati. Gasilec PGD Turjak je tako naložena še dodatna obveznost, da bodo novo tehniko uspešno uporabljali pri nesrečah; ker pa nesreča ne pozna meja, lahko s sodobno opremo posredujejo tudi zunaj meja občine, kot je bilo to že v preteklem obdobju. Sledila so predaja ključev novega vozila iz rok župana Občine Velike Lašče Antona ZAKRAJŠKA preko poveljnika Gasilske zveze Velike Lašče Rudija RUPARJA in poveljnika PGD Turjak Luka USENIKA v roke oskrbniku vozila Primožu JANEŽIČU. Oskrbnik vozila je opravil zagon vozila in prižgal zvočno signalne naprave. Po tem dogodku je sledil še blagoslov novega vozila s strani župnika dr. Eda ŠKULJA. Vozilo je bilo tako slovesno prevzeto.

Končni račun za vozilo, ki je predstavljeno, znaša malo manj kot 217.000,00 EUR, vendar je vrednost celotnega opremljenega vozila še nekaj tisoč evrov več, saj smo vozilo opremili z že obstoječo staro opremo, s katero društvo razpolaga. Večji del finančnih sredstev v višini 180.000,00 EUR je prispevala Občina Velike Lašče, preostanek pa še zbiramo z različnimi donatorji – botri.

Na seznam donatorjev za vozilo so se vpisali:

- Ministrstvo za obrambo;
- Avtotransporti Kastelec;
- Skarpa, d.o.o.;
- Kmetijska zadruga Velike Lašče;
- Centa Zvone, s.p.

Vsem donatorjem in sponzorjem je PGD Turjak podelilo zahvale.

Ob zaključku se vsem donatorjem (botrom) za finančno pomoč pri nakupu novega vozila PGD Turjak zahvaljujemo, posebej še Občini Velike Lašče. Prav tako se zahvaljujemo vsem gasilskim društvom v občini in sosedstvu, Gasilski zvezi Velike Lašče za medsebojno sodelovanje in pomoč ter krajanom in vsem drugim, ki nam pomagata pri uresničevanju zastavljenih ciljev. Zahvaljujemo se vsem sponzorjem, ki so nam omogočili izvedbo gasilskega sprejema novega vozila ter izvedbo slavnostnega prevzema z ognjemetom, ki ga je sponzoriralo podjetje PIROPLANET.

Z gasilskim pozdravom: NA POMOČ.

Gasilci PGD Turjak

GASILCI PGD DVORSKA VAS-MALA SLEVICA PRAZNOVALI 90. OBLETNICO USTANOVITVE DRUŠTVA

V začetku julija so gasilci PGD Dvorska vas-Mala Slevica praznovali 90-letnico svojega delovanja. Ob tem jubileju je bila organizirana slavnostna proslava.

V paradi so sodelovali konjeniki z zastavami, narodne noše, Pihalna godba Dobropolje, gasilci in gasilke GZ Velike Lašče in gasilci od Sv. Gregorja in z Velikih Poljan. V paradi so bila udeležena tudi vozila iz vseh društev. Sodelovalo je več kot 100 gasilcev, od najmlajših do veteranov. Desetina veteranov se je v povorki peljala na gasilskem vozu, starem 60 let.

Pozdravni nagovor je imel predsednik društva Boštjan Hočevnar, zgodovino društva je predstavil predsednik N. O. Ivan Levstik. Med slavnostnimi govorniki so bili Jože Starič, predsednik GZ Velike Lašče, Anton Zakrajšek, župan občine Velike Lašče, ter Franci Bradeško, predsednik gasilske regije Ljubljana I.

V kulturnem programu, ki ga je povezovala gasilka Mojca Šilc, je sodelovala godba, domače gasilke, ki so odpele gasilsko himno, z recitacijami pa so program popestrili otroci domačega društva. Kot se za tako slovesnost spodobi, so bila podeljena republiška, občinska in društvena gasilska priznanja.

PGD Dvorska vas-Mala Slevica se zahvaljuje vsem udeležencem parade, še posebej konjenikom Roku Tomšiču in Živi Pavšič ter lastnikoma konjskih vpreg Ivanu Ruparju in Francu Perhaju.

Družabno srečanje se je nadaljevalo z vrtno veselico z ansamblom Gamsi.

Kronika gasilskega društva

Začetna pot varne brambe na Slovenskem sega v čas leta 1860, po požarni katastrofi ljubljanske

Cukrarne, ki je gorela cel teden. Prvo društvo je bilo ustanovljeno jeseni leta 1869 v Metliki.

Po ustanavljanju prvih gasilskih društev se je ideja širila po slovenski pokrajini po navadi po krajevnem požaru, ti pa so bili takrat večkrat prisotni. Zavedati se moramo, da so bila ognjišča odprta, brez dimnika, strehe krite s slamo. Prevečkrat se je zgodilo, da je rdeči petelin namesto zjutraj na gnojišču zapel na strehi sredi noči.

Pisalo se je leto 1923 in nekaj "drjanskih" (dvorjanskih) mož je ob podpori krajanov v mesecu avgustu ustanovilo prostovoljno gasilsko četo. Na ustanovnem zboru so se zavezali, da bodo novoustanovljeno gasilsko četo moralno in finančno podpirali. Na žalost teh mož danes ni več med nami. Prva seja je bila sklicana že tretji dan po ustanovitvi; na njej je bilo sklenjeno, da se sredi septembra organizira veselica. Iz zapisnikov društva je razvidno, da so že naslednje leto pristopili k izgradnji gasilskega doma, prav tu, kjer stoji še danes.

Gasilec brez opreme je kot vojak brez puške, zato so nabavili tudi štirikolno ročno brizgalno in nekaj ročnega orodja.

Med obema svetovni vojnama je bilo gasilstvo v naši vasi zelo aktivno. Še posebej so se izkazali pri gradnji osnovne šole. Za njihovo prizadevanost so bili izbrani in so zastopali dolnjsko gasilsko regijo na kongresu gasilcev leta 1936.

Bližala se je druga svetovna vojna in delovanje v gasilski četi je zastalo. Oprema pa je ostala in je služila tudi, ko je bila vas zaradi bombardiranja v plamenih. Kljub temu da se veliko gasilcev ni vrnilo na svoje domove,

so preživeli člani gasilske čete ustanovili PGD Dvorska vas. Gasilci združeni iz vasi Dvorska vas, Mala Slevica, Medvedjek, Kot, Karlovica, Škrlovica in Podkraj so spoznali, da nimajo primerne opreme za gašenje. Leta 1955 je bilo s prispevki krajanov v denarju in lesu kupljena motorna brizgalna Savica. Seveda je bilo za hitrejši transport, ki je pri požaru zelo velikega pomena, nabavljen tudi orodni voz za konjsko vprego. Zaradi finančnih težav je bila za vrednost 100 tisoč dinarjev gasilec na Veliki Osolnik prodana ročna brizgalna. Za današnjo slovesnost se je brizgalna vrnila v našo vas in je tako z orodnim vozom sodelovala v paradi. Motorna brizgalna Savica je "drjanskim" gasilcem povzročila precej sivih las. Kar naprej je bila v okvari in zaradi njene nezanesljivosti se je društvo odločilo za nakup nove brizgalne Rosenbauer. Savica pa naj bi imela svoje mesto na Mali Slevici. Gasilci iz vasi Škrlovica s to odločitvijo niso bili zadovoljni, saj so si želeli imeti Savico v svoji vasi.

Med parado

Domače gasilke so zapele gasilsko himno

Zaradi nastalega spora so se gasilci iz Škrlovice odcepili in ustanovili svoje prostovoljno gasilsko društvo. Težnja po združitvi je ponovno oživela. Leta 1974 je bil nabavljen gasilski avto IMV. Deset let pozneje je društvo razvilo prapor.

Po osamosvojitvi Slovenije je vodstvo društva posvetilo veliko skrb pomlajevanju svojih vrst, izobraževanju svojih članov in pripravam na tekmovanja. Tako naše društvo na gasilskih tekmovanjih zastopajo pionirji, mladinci, mlajši in starejši člani, občasno tudi veterani. Še posebej smo ponosni na žensko desetino, ki nas zastopa že vrsto let. Od leta 1997 naše društvo nosi ime PGD Dvorska vas-Mala Slevica in tudi predsednika društva izbiramo enkrat z ene, drugič z druge vasi. Prav tega leta je padla odločitev, da se poruši stari gasilski dom in na isto mesto postavi novega. Ob nekaterih zanesenjaki in podpori širše skupnosti smo po treh letih dom dogradili in ga po blagoslovu predali svojemu namenu. Po otvoritvi doma smo se že ozirali po novem, za naše društvo primernem gasilnem vozilu. Potrebno je bilo veliko požrtvovalnosti pri nabirki finančnih sredstev. Gasilci smo poleg vrtnih veselic organizirali tudi smučarske skoke, kresovanja in finančne nabirke krajanov ter podjetnikov. Seveda je s svojimi sredstvi pripomogla tudi gasilska zveza in občina Velike Lašče.

Ob letošnjem praznovanju, 90-letnici našega društva, se ne moremo pohvaliti z novo pridobitvijo. Po tistem smo upali, da bomo v letošnjem letu postavili temeljni kamen za začetek gradnje novega doma. Upanje umre zadnje, še posebej gasilcem, ki so vse delo začeli iz nič.

Zaradi bogate preteklosti verjamemo, da bo nadaljevanje naše poti uspešno. Zastavljamo si nove cilje za prihodnost. Hvala vsem gasilcem, ki so društvo ustanovili. Hvala za nesebično pomoč, kadar je bila človeku ta potrebna. Hvala sedanji generaciji, našim krajanom in lokalni skupnosti. Verjamem, da bomo skupaj še naprej uspešno nadaljevali z bogato tradicijo našega gasilstva.

Zaključujem z našim pozdravom: »V službi ljudstva – na pomoč!«

Ivan in Tadej Levstik
foto: Mateja Ahačevčič

REGIJSKE IN DRŽAVNE KMEČKE IGRE

Člani DPM Velike Lašče smo se odločili, da se tudi letos udeležimo regijskih kmečkih iger, ki so tokrat potekale v nedeljo, 23. junija, na Gradišču. Igre so kljub dežju in slabemu vremenu skrbno pripravili in izpeljali člani DPM Hribci. Zaradi velikega zanimanja naših članov smo najeli manjši avtobus in se tako odpravili novim zmagam naproti.

Naša ekipa, ki so jo sestavljali Jakob Indihar, Domen Indihar, Peter Tekavec, Rok Vesel, Martina Ilc in Andreja Ilc so v petih disciplinah (košnja, grabljenje, pobiranje krompirja, prenašanje jajc in vlečenje vrvi) osvojili odlično 3. mesto in se s tem uvrstili na državne kmečke igre. Člani smo še posebno ponosni na Jakoba Indiharja, ki je bil med vsemi tekmovalci najboljši kosec.

Državne kmečke igre so potekale 6. julija v Slomu pri Ponikvi v organizaciji ZSPM in DPM Šentjur. Tekmovalo je 25 ekip iz cele Slovenije ter ena ekipa iz sosednje Madžarske, zato so bile igre tudi mednarodno obarvane. Z nekoliko manj navijači, a zaradi tega nič manj motivirani, so naši tekmovalci v tokrat malo drugačni sestavi (Martino Ilc je zamenjala Kristina Hočevnar) dosegli 15. mesto. Vsem iskreno čestitamo!

Katja Levstek,
članica društva DPM Velike Lašče

Naša ekipa

Kosec Jakob Indihar

Med prenašanjem krompirja

KUD ROB
VAS VABI NA

UPRIZORITEV KRVAVSKE LEGENDE,

ki bo v soboto, 28. septembra, ob 13. uri

v KRVAVI PEČI.

ANA HITRO PLAVA

Športni strokovnjaki vedo, da plavanje sodi v skupino najbolj napornih športov in dobri rezultati pridejo samo ob nenehnem garanju v bazenu in ob njem.

Ana Kastigar, ki je z odliko zaključila 4. razred osnovne šole v Velikih Laščah in tretji razred klavirja v glasbeni šoli, je članica Plavalnega kluba Inles Ribnica. Plavanje trenira 4–5 krat na teden v bazenu in vsaj 2–3 krat tedensko v telovadnici. Tudi pravih poletnih počitnic ima le pet tednov, saj so v ostalem času počitnic treningi celo dvakrat dnevno v bazenu in enkrat v telovadnici. Oddih si privoščiči v času zimskih šolskih počitnic in po zaključku letnih državnih prvenstev.

S treningi je začela pred štirimi leti in že takrat je veliko obetala, danes pa že sodi v sam vrh slovenskega plavanja v skupini mlajših deklic.

Na moštvenem in posamičnem državnem prvenstvu za mlajše dečke in deklice v kratkih bazenih (Ljubljana, od 2. do 3. februarja 2013) je dosegla 3. mesto v disciplini 400 m prosto in 3. mesto v disciplini 50 m prosto. V štafeti 4 x 50 m prosto je skupaj s soplavalkami iz PK Inles Ribnica priplavala na 2. mesto. Prav tako so bile srebrne tudi v disciplini 4 x 50 m mešano. Neulovljive so bile le deklice iz PK Olimpija.

Dne 6. aprila 2013 je Ana zaplavala v Olimpijskem bazenu v Sarajevu, in sicer na mednarodnem mitingu »Sarajevu s ljubavlju 2013«. Mitinga se je udeležilo 579 plavalcev iz 32 različnih klubov iz 6 držav. V disciplini 50 m delfin je osvojila 3. mesto in bila dobitnica zlata na 4 x 50 m prosto.

V Sloveniji se udeležuje rednih tekem, ki so skoraj po pravilu mednarodnega značaja. Redno se uvršča v finale,

torej med 8 najboljših plavalk v konkretni disciplini.

Največji mednarodni miting je »Veronikin pokal«, ki ga prireja PK Calcit Kamnik. Ta šteje tudi za FiNA točkovanje. Letos je potekal le teden dni pred državnim prvenstvom, in sicer 13. julija. Ana je v disciplini 100 m prosto prepričljivo zmagala. V 50 m delfin je osvojila srebro, v 100 m hrbtno in 50 m prosto pa obakrat 3. mesto.

Moštveno in posamično državno prvenstvo za mlajše dečke in deklice v dolgih bazenih (Kranj, od 20. do 21. 7. 2013) je Ani prineslo bron v disciplini 200 m hrbtno in srebro v štafeti 4 x 50 m mešano. Vse ostale

uvrstitve so bila številna četrta in peta mesta.

V prihodnjih dveh sezonah bo plavala v skupini deklic. Za prihodnost slovenskega plavanja se ni bati, saj deklice, rojene v letu 2003, veljajo za izredno močno generacijo.

Ob čestitkah za doseganje uspehe želimo Ani vztrajnosti in poguma, kajti tako se bodo uspehi lahko še stopnjevali in bo Ana tudi v prihodnosti s plavalnimi dosežki v ponos svoji družini in Velikim Laščam.

USPEHI PLAVALK IN PLAVALCEV PK INLES RIBNICA

V Kamniku, ki je pravi pokazatelj pripravljenosti ribniških plavalcev na poletno sezono, spet blestela mlada Ana Kastigar. V soboto, 13. 7. 2013 se je odvijal že 12. MM Veronika 2013. Ker je bilo vreme sončno, se je mitinga udeležilo kar 490 plavalcev in plavalk iz Slovenije in tujine. Na mitingu je odlično nastopilo tudi 30 ribniških plavalcev in plavalk PK Inles Ribnica, ponovno pa je odlično plavalško formo pred prihajajočimi državnimi prvenstvi pokazala mlada Ana Kastigar iz Velikih Lašč. Ana Kastigar se je po dopoldanskih izločilnih bojih v popoldanskem finalu pomerila na 50 m delfin in osvojila odlično 2. mesto, na 50 m prosto pa je osvojila 3. mesto. Ana je že dopoldne suvereno zmagala na 100 m prosto, na 100 m hrbtno pa je osvojila 3. mesto.

Plavalna sezona se je končala z državnimi prvenstvi v juliju in avgustu v vseh starostnih kategorijah. Ribniški plavalci in plavalke so osvojili kar šest zlatih, deset srebrnih in sedem bronastih odličij. Najmlajši plavalci so sezono zaključili v Kranju 20. in 21. Julija. Na državnem prvenstvu za mlajše deklice in mlajše dečke je na stopničke zopet stopila Ana Kastigar, ki je osvojila 3. mesto na 50 m delfin in s štefeto mlajših deklic skupaj z Nadjo Padar. V ekipnem točkovanju so Ribničani osvojili odlično 7. mesto. ČESTITAMO!

Povzeto po zapisu trenerja
Nejca Lovšina

Mladi plavalki

ANI KASTIGAR

čestitam
za doseg izjemnih plavalnih uspehov!

Župan Anton Zakrajšek

DAVID ŠAVLI JE POSTAL DRŽAVNI PRVAK

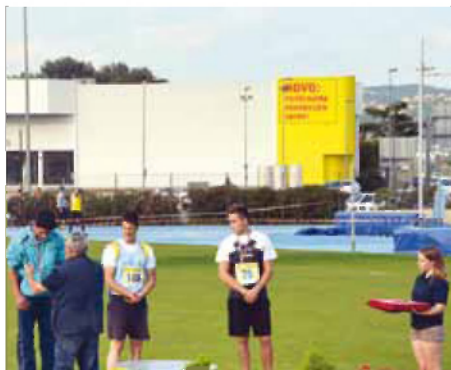
Tako kot se je prejšnja sezona končala, tako se je ta sezona začela, s poškodbo namreč. David se je januarja odpravil na priprave v Pulo, kjer je z dobrimi treningi nakazoval, da bo letošnja sezona zelo uspešna. Vendar ni dolgo trajalo, ko je prišlo do poškodbe komolca, kar je sicer pogosta težava kopjašev.

Bolečina je bila kar moteča pri treningih, zato je bil David primoran izpustiti nekaj tekem v zimskem delu, s tem tudi zimsko državno prvenstvo za mladince in članice. Zaradi poškodbe je hodil na fizioterapijo k Simonu Boletu, z njim že sodelujeta dobro leto, tako da je bil David pripravljen na tekme v maju in juniju.

Na ekipnem prvenstvu Slovenije za mladince in mladinke je David posamično osvojil drugo mesto, kot ekipa AD Kladivar Celje mladinci pa ravno tako drugo mesto. Na tej tekmi se je pomeril tudi v metu kladiva in tudi tako doprinesel točke za AD Kladivar.

Pozneje, na ekipnem prvenstvu Slovenije za člane in članice v Novi gorici, je šlo prvič po poškodbi čez 60 metrov. Vrgel je 62.31 m, posamično osvojil tretje mesto, člani AD Kladivar pa četrto mesto.

Med pripravami pri trenerju Andreju Hajnšku v začetku junija sta odšla na mitig v Maribor, kjer je zmanjkalo le 69 cm za osvojitev norme za evropsko

prvenstvo starejših mladincev. Vrgel je 65.31 m.

Teden dni pozneje, na APS za člane in članice v Novi gorici, pa ni šlo tako dobro. V slabih vremenskih razmerah je osvojil sedmo mesto.

V dneh 29.–30. 6 je bilo v Kopru državno prvenstvo za mlajše člane in članice. Ponovno dobri meti: 64.37 m so Davida ponesli na drugo mesto v državi. Le dober teden pozneje v Mariboru na državnem prvenstvu za starejše mladince in mladinke pa je kljub slabemu vremenu in nevihti osvojil naslov državnega prvaka Slovenije z metom 60,97 m. S tem je bil izpolnjen eden od letošnjih ciljev.

Na državnem prvenstvu za člane

v Celju je David osvojil 6. mesto z metom 60,56 m.

Tako se je tudi letos izmuznila norma za EP za mladince in to le za 69 cm. Seveda pa verjamemo, da če ne bi bilo poškodbe v zimskem delu sezone, bi bil ta članek drugačen. Drugo leto David postaja mlajši član, s tem pa se ob isti teži kopja norma dvigne na 71 m.

Verjamemo, da se bo David približal oz. presešel tudi to daljavo, saj so s trenerjem Andrejem, fizioterapevtom Simonom dobra ekipa in se že pripravljajo na naslednjo sezono.

Beti Šavli

ČESTITAM DAVIDU ŠAVLIJU

za osvojitev naslova
DRŽAVNEGA PRVAKA V METU KOPJA
in želim uspešno nadaljevanje športne kariere!

Župan Anton Zakrajšek

Na podlagi sklepa letnega zbora OZVVS Velike Lašče in v počastitev 22. obletnice vojne za Slovenijo, letos tretjič organiziramo tradicionalni pohod po položajih 63. samostojne čete nekdanjih krajevnih skupnosti Rob, Turjak in Velike Lašče.

Pešpot je dobila ime Veteranska pot po Mačkovcu in je registrirana v seznamu pohodnih poti občine.

Zahvaljujoč občini Velike Lašče, ki je financirala naš program, smo postavili tudi štiri informacijske pohodne table in pot označili z rumeno belimi krogi.

Dne 7. septembra, v soboto ob 8. uri se zberemo v Krvavi Peči, od kjer bomo nadaljevali pohod skozi vasi Sekirišče, Purkače preko Mačkov

VABILO

v Predgozd. Ob spominski plošči, kjer je bila med osamosvojitveno vojno stražarnica bomo imeli kratek postanek z osvežilno pijačo.

Od tod bomo nadaljevali pohod proti Krvavi Peči, kjer bo predvidoma ob 13. uri spominska svečanost in ogled novih pridobitev v Domu veteranov.

Za pohod je potrebna lahka pohodna oprema in vremenu primerna oblačila.

Osvežilna pijača bo s strani organizatorja pripravljena tudi v Krvavi Peči.

Program v Krvavi Peči bo poleg ogleda novih pridobitev doma veteranov obsegal še simbolno veteransko dejanje, kratek govor predsednika OZVVS in recitacijo pesnice Duške Hočevar Mihelič.

V balinanju se bodo spopadle ekipe domačinov, veteranov in vojnih invalidov.

Za hrano in pijačo bo poskrbljeno.

Vabljeni veterani, člani vaših družin, občani in simpatizerji OZVVS Velike Lašče.

Z veteranskimi pozdravi,
OZVVS VELIKE LAŠČE
F. Dušan Hočevar,
predsednik

NOGOMETNA ŠOLA 2013/14 ŠD NK VELIKE LAŠČE

S **torkom, 2. 9. 2013, ob 16.30** uri se bo začela nogometna šola, ki jo organizira SD NK Velike Lašče. Dobimo se na zunanjem igrišču pred OŠ Primoža Trubarja v Velikih Laščah.

Podobno kot lani bo vadba v športni dvorani ali na zunanjem igrišču OŠ Primoža Trubarja, odvisno od vremena. Predvideni termini: torek, sreda, četrtek. Podrobnosti na torkovem prvem treningu. Cilji nogometne šole so predvsem: navajanje na zdravo, športno življenje, vzpostavljanje pogojev za nemoten telesni razvoj, navajanje na medsebojne odnose in na delo v skupini. Tudi letos bo z nami Srečko Rajšel.

Strokovni sodelanci bodo tudi letos skrbeli za otrokovo vključevanje v proces treninga, dvig pripravljenosti za delo, utrjevanje in povečanje zanimanja za nogomet, razvoj in oblikovanje psihofizičnih lastnosti in specifičnih nogometnih sposobnosti.

Tekmovanje za značko nogometaša je sestavni del programa dela, predstavlja začetek vključevanja v nogomet za deklice in dečke do 10. leta starosti.

Otroška nogometna šola NK Velike Lašče je bila ustanovljena ob pomoči Občine Velike Lašče v okviru ŠD NK Velike Lašče v letu 2003. Strokovne in organizacijske osnove za našo otroško nogometno šolo so primerljive z ostalimi v državi.

Prvaki MNZ Ljubljana FUTSAL U-11 v sezoni 2012/13, ekipa ŠD NK Velike Lašče

Nogometni pozdrav!

Za ŠD NK Velike Lašče
Mitja Pintarič

VABILO NA KOLESARSKI VZPON NA SVETI PRIMOŽ

TVD Partizan vabi vse kolesarje na prireditev **Vzpon na Sveti Primož**, ki bo v nedeljo, **8. septembra 2013**.

Tekma s posamičnim startom se bo začela ob **15. uri** v **križišču na vasjo Logarji**.

Prijavili se boste lahko od **13:30** dalje na startu. Razglasitev rezultatov bo 20 minut po končani tekmi na **kmetiji Juvanec na Zgončah**.

Tekmujejo lahko samo nekategorizirani tekmovalci. Uporaba čelad je za vse tekmovalce obvezna. Udeleženci bodo tekmovali na lastno odgovornost. Cesta Logarji-Zgonče-Sv. Primož bo v času tekmovanja zaprta.

Dodatne informacije: Jože, GSM: 031 361 564, ali Niko: 041 251 503.

SI UPAMO, DA ZAVESTNO PUSTIMO, DA GREDO ZADEVE MIMO NAS?

Energijska vadba in tehnika zdravljenja z univerzalno vibracijo, ki jo izvajamo že deveto leto ob ponedeljkih ob 19. uri, se bo ponovno pričela 23. septembra v dvorani na Turjaku. Vabimo vse stare in nove člane, da se nam pridružite, saj izvajamo vaje na določen način in za določene dele telesa v povezavi z bioenergijo. Sledi meditacija, avtohipnoza, sproščanje. S sposobnostjo zavedanja in popolne pozornosti izvabimo iz naše notranjosti preko delovanja našega primarnega dihalnega respiratornega sistema delovanje vibracij. Okrepimo delovanje notranjih organov in ugotovimo, kje biva naša energija. Vzpostavimo stanje v telesu z zavedanjem sebe. Poglobimo razumevanje lastnih načinov, ki so nas pripeljali v različna stanja razumevanja ali nerazumevanja; razlage, ki so jo naši možgani sposobni priklicati in povrniti samozdravljenje. Uporabimo redne vadbe znanih in neznanih vaj, fizioterapevtskih vaj, vaj dihanja, vaje za moč, energijo in vaje, kako razumeti vse, kar nas doleti. Enako smo pripravljene za bolečino ali nesrečo kot na zdravje, napredovanje in srečo. Razumevanje delovanja misli kot moč energije, razumevanje ideje kot povzročitelja kronične bolečine in skrbi kot oblika programa za izvršitev – česar se najbolj bojimo, se zgodi, dlje ko je ideja v podzavesti, močnejša postaja in bolj se upira spremembi navad. Duševni procesi, duhovni čuti – proces jasnovidnosti, poglobitev sprejemljivosti za vtise in izkušnje. Upamo si, da zavestno pustimo, da gredo zadeve mimo nas.

Kdo in zakaj naj se odloči za tako obliko energijske vadbe in sproščanja ter terapijo?

Tehnika je zelo učinkovita pri poškodbah ali okvari hrbtenice in zaznavnih težavah na posameznih vretencih, kjer je potrebna še posebna pozornost. Vpliv na upočasnjenost bitja srca pozitivno vpliva na počutje, prav tako popustijo mišični krči in napetost. Kadar je volja dovolj močna, se lahko spremeni tudi način in kakovost življenja.

Vadeči se pohvalijo, da tehnike, ki so se jih naučili in privadili, lahko uporabljajo kot pomoč pri zdravljenju, zavedanju in ozaveščanju:

- pri poškodbah lokomotorne sistema, stisnjenem tkivu in telesni osi, zaznavi mišičnega napora;
- pri podpori vegetativnega živčevja in simptomatike; v vsakdanjiku to zaznavamo kot izčrpanost in izgorelost, nespontano, apatičnost, tudi odsotnost, nejasno razumevanje, nespečnost, oblike depresije, žalostno razpoloženje, kompulzivne motnje, ponavljajoče se moteče navade in misli, prenizek in previsok tlak, tresenje, odvisnosti, nemir, potenje, zardevanje, čustvene izčrpanosti, pozabljanje, nezmožnost sodelovanja, koncentracije, preveč ali premalo zainteresiranosti ...
- pri prebavnih motnjah, slabosti v želodcu, prehitri in prepočasni prebavi.

Skupaj se bomo ob uporabnih tehnikah zdravljenja z bioenergijo, univerzalno vibracijo, elementi kraniosakralne osteopatije in resonance seznanili in popeljali v svet zaznave lastnih energij. Skozi tehnike gibanja in sproščanja z vodenim zavedanjem svojega telesa in razlago ujetih travm vam bom pomagala ozavestiti načine za dvig lastne univerzalne vibracije s poudarkom na tem, kaj lahko storimo zase. Pridobili in obnovili ter obdržali boste vitalno energijo in s tem moč za življenjske preizkušnje. Skozi vodeno meditacijo, ki bo sledila, in učinki energijske vadbe vas bom popeljala v zaznave telesa v vseh treh dimenzijah. Prepustite se vodstvu svojega uma pri povrnitvi zdravja, ravnovesja in vse to bo odmevalo kot dvig vaše ustvarjalnosti vse do naslednjega srečanja. Po energijski vadbi se lahko dogovorite za terapijo in pogovor glede na težave, ki jih pri sebi opazate. Vabljeni, vpis že poteka (sesek.tina@gmail.com, mobilni 041 745 363).

Za vas pripravila

Tina Sešek, vaditeljica in terapevtka

TVD Partizan
Velike Lašče in
skupina balinarjev Turjak
vabimo na

Otvoritev balinišča Turjak in občinsko tekmovanje v balinanju,

ki bo v **soboto, 14. 9. 2013**, ob **9. uri** na **balinišču na Turjaku**. Sprejem prijav je na GSM 041 251 503 (Niko) do vključno **četrta, 12. septembra 2013**.

Žrebanje tekmovalnih skupin in razporeda tekmovanj bo v **petek, 13. septembra**, ob **19. uri** v **gostilni Skrabec v Robu**.

Pravico tekmovanja imajo občanke in občani občine Velike Lašče. Tekmuje se v dvojicah v enotni kategoriji in v skladu s Tehničnim pravilnikom Mednarodne balinarske zveze.

VABLJENI!

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih, **vodilna mapa** po novih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

OD DOMA SE GRE ZGODAJ

Te besede nama je pred leti dejala Urša Adamič iz Kneja, ko sva jo z Bančevim Francetom srečala na domačem dvorišču. Šla sva namreč peš z Rašice ob vodi do Podloga, nato pa skozi Knej in na Sv. Primož. Ja, veliko sva prehodila skupaj po ožji domovini, da ne rečem iz vasi v vas na področju velikolaške občine. France pozna veliko ljudi, vsi skupaj pa vedo veliko, da je bilo vedno zabavno in zanimivo, predvsem pa veliko smeha.

S kolesom se daleč pride, »ker imaš zic leder« kot pravi rek. Predvsem pa hitreje, le zgodaj dopoldne moraš na pot, da se ne kuhaš na soncu, a žal brez tega ni kolesarjenja. Zlasti v letošnji vročini, ki mi več ali manj skoraj godi. Kajti zadnjih triindvajset let, odkar sem upokojen, ne počnem drugega, kot da kolesarim počez in po dolgem s hriba na hrib; taka je pač naša lepa domovina. Spominjam se prvih kolesarskih poti, ko več let nisem srečal kolesarja na svojih »tja v en dan poteh«. Nekoč mi je celo dejala ena od dveh gospodinj, ko sem jo prosil za vodo v Bukovcu pod Krvavo Pečjo: »Ja, tukej še nejsm vidla kalesarje.« Nekaj let pa že opažam ljubiteljske in tudi športne kolesarje na cesti.

V avgustu, dan pred tem, ko je bil dosežen vročinski rekord dneva nasploh, sem ponovil lanski kolesarski potep. Rašica, Knej, Karlovica, Mala Slevica, Sveti Gregor, Hojče, Ortnek, Velike Poljane, Grmada, Predstruge, Ponikve in Brinje na Rašici. Od doma sem krenil po osmi, ko sem odpravil živali in zaužil običajni zajtrk ter z boljšo polovico popil jutranjo kavico. »Ja, kam greš pa danes?« je pričela pogovor med jutranjo kavo. »Saj si ja že star, kaj ne slišiš na radiu opozorilo, da se moramo zadrževati v prostorih, pa tudi zaradi ozona, ki je nevaren za zdravje, ves čas opozarjajo.« »Vse to je res, draga žena, a največ jih umre v postelji.«

Nekaj po deveti sem že srebal svojo drugo kavico v družbi hčerke Bojane v senci pod debelo hruško v Hojčah na prevalu med Svetim Gregorjem in Grabnom. Vnukinji sta me postregli. Teja z osvežujočim napitkom, Sergeja pa mi je ponudila sveže piškote rekoč: »Ata, le pokusi jih, te sem jaz spekla.« Na žalost čas beži in moral sem se posloviti. Peljem navzdol skozi Slemena in na Pustem Hribu zapeljem na dvorišče, kjer je gospodar Jože Klun v prijetni družbi sedel pred hišo v senci. Zadržal sem se le za pozdrav in odgovoril na vprašanje, kam sem namenjen. Ob vožnji navzdol v Maršiči uživam v čudovitem razgledu, kot na dlani Velike Poljane (637 m) in res prelepe senožeti; le malo je tako lepih, predvsem zato, ker jih redno kosijo, nato pa pasejo. Ja, ne pravijo jim »zastonj« Velike Poljane. Zaključujejo jih Grmada (887 m), Petelinjek (877 m) in ostali hribi, ki se potegnejo v nizu do Sv. Ane (932 m). Pred vasico Žukovo se ustavim v prosojni senci hrsta ob cesti za požirek pregrete vode na dnevno temperaturo, a predvsem z namenom, da si ogledam Nebesa Slemen, oziroma »Urharijo« s cerkvijo sv. Urha s freskami iz 16. stoletja, Prapreče in višje zvonik sredi vasi Sveti Gregor. V daljavi je lepo vidna cerkvica Marije Snežne iz začetka 13. stoletja. Pogled zdrsni na Pugled sredi velikih Kozlarjevih senožeti pod Linco (862 m) in se ustavi na cerkvici na Sv. Primožu. Nekoliko nižje

izstopa iz zelenega ozadja eden najlepših zvonikov cerkve Marijinega rojstva na Hribu nad Robom. Vse pa zaključuje gozdnati niz od Mačkovca prek Velikega Malinjaka (1039 m), ki je najvišji v velikolaški občini do Mokreca (1059 m).

Sonce je že kar visoko, ko plezam s parkirišča na Grmado ob kolesu, kajti še vedno velja moje zlato pravilo: Na kolesu ali ob kolesu na vrh. Na Veliki Malinjek sem ga pa tudi nesel pred leti, ker je bila prevelika podrast, ki se je zapletala med napere. Od tu z Grmade je razgled na kopasti Veliki Snežnik (1796 m). Ugotovim, da nimam tu kaj iskati in spustim se navzdol do naravnih vrat in pred kapelico sv. Antona in mogočno smreko zapeljem levo navzdol po gozdni makadamski poti v dolžino okoli 5 km skozi bukov gozd, ki neverjetno uspeva med velikimi belimi posejanimi skalami. Ob poti je zloženo veliko bukovega lesa za drva in temu primerno zrita cesta od vlačjenja. Malo nižje, morda nekje nad Podgoro, prijetno in osvežujoče zadiši po sveži smrekovi smoli. Pod cesto opazim več smrekovih panjev in na kupe zložene veje. Vmes je tudi kakšna poseka, da se odpre pogled na Dobrepolje, zlasti na cerkvico sv. Antona nad vasjo Cesta. Svoje čase je bilo okoli cerkve veliko lipovih dreves, ki so dajale vernikom prijetno senco. Med vožnjo navzdol ves čas čepim z nogama na gonilkah, kajti križ ne prenese povratnih udarcev zdrtega makadama in kamenja, prsti na rokah pa mi odrevenijo, ker so ves čas na ročkah zavor. Odkrito rečeno, četudi s kolesarsko čelado, veliko raje vozim v hrib kot navzdol. Končno uzrem dvorišče kamnoloma in velike kupe peska v Predstrugah. Še nekaj let po vojni so tu žgali apno v široki in visoki zidani valjasti peči, ki je bila z notranje strani na debelo obložena z ilovico, z zunanje strani pa so peč objemali za trdnost kovinski obroči. Prvo ali drugo leto po vojni smo šli peš ob progi šolarji iz Lašč, da smo si vse to tudi ogledali. Končno sem na asfaltni cesti v križišču in zavijem levo čez proggo proti Ponikvam. V bistvu skozi vas šele prvič občutim opoldansko vročino, kot da vozim po dolini smrti. Poleg tega je vse prašno, kajti delovni stroji še vedno kopljejo, razkopavajo in praskajo po cesti in po dvoriščih za kanalizacijo.

Doma pa me je žena gledala, kot da sem prišel z onega sveta.

Jože Škulj

RENAULT KLANČAR

pooblaščen servis na lokaciji LJ-Rudnik

nadomestni deli in dodatna oprema
avtoplašči, premontaža, shranjevanje
ličarsko-kleparska dela
popravila elektrike
nadomestno vozilo

Groznikova 11, 1000 Ljubljana
 Tel: **01/42 72 001**
 Gsm: **041 710 151**
 Email: klanacar@dealer.renault.si
 Delovni čas: pon - pet: 8.00 - 16.30

Živahen... kot barve!

POVABILO LOKALNIM PRIDELOVALCEM IN PREDELOVALCEM ŽIVIL

Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Draga (skrajšano CUDV Draga) je socialno-varstveni center za usposabljanje, vzgojo in izobraževanje, zdravstveno varstvo, nego in rehabilitacijo otrok, mladostnikov in odraslih oseb z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju in z dodatnimi motnjami. Naše enote imamo na centralnem naslovu v Dragi pri Igu, v Grosuplju, na Škofljici, v Ribnici in v Ljubljani. V CUDV Draga je v različne programe vključeno preko 400 uporabnikov, ki jim v večini primerov tudi sami zagotavljamo celotno prehrano.

V Republiki Sloveniji je praksa pokazala, da z javnim naročanjem, kot smo ga uvedli v zadnjih desetih letih, pride v javne zavode hrana, ki je cenovno ugodna, a na račun tega dostokrat sporne kvalitete, saj prihaja iz vseh koncev Evrope in sveta in prepotuje do našega centra na tisoče kilometrov in za to porabi tudi precej časa. Glede na Resolucijo o Nacionalnem programu prehranske politike, kjer se otroci in mladostniki prištevajo med ranljivejšo

populacijo, je država omogočila izjemo v zakonu (naročnik lahko iz postopka javnega naročanja izloči enega ali več sklopov, pri čemer izločeni sklopi ne smejo predstavljati več kot 20% vseh sklopov) in zagotovila, da se zanje lahko naroča tudi lokalno pridelana hrana izven razpisa javnega naročanja in na ta način izpostavi še hitrejši sistem t.i. »kratkih verig« med pridelovalcem in potrošnikom.

Glede na navedeno želimo povabiti vse zainteresirane lokalne kmete in manjše pridelovalce k sodelovanju pri zagotavljanju večje ponudbe domačih pridelkov v našem centru (zanimajo nas vsa zelenjava, sadje, krompir, med, suho sadje, vse oblike predelanega sadja in zelenjave (npr. marmelade, sokovi, kislo zelje,...), suhomesnati izdelki, ribe,...). Zaželeni so predvsem pridelki iz integrirane in ekološke pridelave.

V kolikor ste zainteresirani, da bi nam lahko ponudili vaše pridelke, vas vabimo, da nam najkasneje do 20. 9. 2013 sporočite svojo ponudbo, predloge, pisno na naš naslov CUDV Draga, Draga 1,1292 IG, po elektronski pošti na naslov tanjastrazisar@center-db.si ali po telefonu na številko 01/420-26-76.

Veselim se že sodelovanja z vami. Skupaj lahko omogočimo našim uporabnikom kvalitetnejšo in doma pridelano hrano.

dr. Valerija Bužan
direktorica

POSLOVILI SMO SE OD ANTONA PETRIČA, PO DOMAČE BRAMORJEVEGA ATA, Z MALEGA LOČNIKA

Domoljub Tone

Anton Petrič – "Bramorjev ata" – kmetovalec, uslužbenec, družbeni delavec, član mnogih krajevnih društev in upokojenec iz Malega Ločnika, se je tragično ponesrečil s traktorjem v četrtek, 25. julija. Bil je član KUD Marij Kogoj Turjak, v katerem je bil zelo aktiven, od leta 1998 dalje je bil tudi častni član. Sodeloval je v izvršilnem odboru in je spodbujal mlajše za kulturno delovanje, s tem pa je veliko pripomogel k ohranjanju identitete oz. obstoja lokalnega in slovenskega življa.

Bil je vsestransko napreden in razgledan, saj se je zavzemal, še več, "boril" se je za ohranitev ekološkega kmetijstva na vasi, ob tem pa je večkrat poudaril, da VAS NI MESTO. Rad je pokazal ljudem kako poljščino, ki jo je pridelal sam in je na splošno že zdavnaj opuščena. Bramorjev ata je bil vzoren kmetovalec, na njegovih njivah pa je zrastle samo ekološko pridelana hrana.

Odlikoval se je tudi kot lokalni družbeni funkcionar, saj je bil leta 1978 izvoljen za predsednika Sveta KS Turjak. V Svetu KS je imel mlade somišljenike in s skupnimi močmi so preprečili načrtovano izgradnjo novega naselja oziroma pozidave na lokaciji Gradež–Turjak–Laporje. Z Antonovim vodstvom smo si tudi izborili grajsko zemljo, ki so jo do takrat obdelovali prebivalci Želimelj, Pijave Gorice in Smrjen. Od takrat dalje to zemljo obdelujejo Turjačani, povedati pa moramo tudi, da je bilo to REVOLUCIONARNO dejanje precej tvegano in nevarno. Samo Antonovi inteligenci in enotnosti Turjačanov se moramo zahvaliti, da je bila celotna zadeva uspešno izpeljana. Proti koncu drugega mandata Sveta KS Turjak, leta 1985, je bil spet Anton Petrič tisti, ki se je po vseh institucijah "boril" za izgradnjo načrtovanega centralnega Turjaškega vodovoda (zajem vode iz Kobiljega curka). Februarja 1986 se je Svet KS Turjak zamenjal in delo smo tako prepustili drugim, saj sta bila dva mandata povsem dovolj za dokaz zvestobe lokalni skupnosti. Anton oz. Tone je bil tudi pobudnik in soustanovitelj mnogih krajevnih društev, bil pa je tudi soustanovitelj in pripadnik nestransarske DOMOLJUBNE LISTE, ki se je pojavila na lokalnih volitvah leta 1998, 2002, 2006 in 2010. Ni imel

dlake na jeziku, vsakomur je glasno povedal resnico in lastno mnenje, vendar pa ni bil nikoli na nikogar jezen. Prav v tem ga mnogi niso razumeli in so mu nekateri tudi kaj zamerili.

Ob vseh teh njegovih aktivnostih pa si je našel čas in je gojil izredno ljubezen do žene Lojzke, svojih treh sinov – Boštjana, Primoža in Damjana ter do svojih vnukov in vnukinj. Posebno je spodbujal pri kulturnem delovanju violinistko Laro – vnukinjo, ki je letos tudi prejela KOGOJEVO priznanje. Prav tako je tudi spodbujal svojega vnuka Simona, ki igra harmoniko. Skupaj s pevko sestavljata enega redkih mlajših duetov, ki zna peti in igrati partizanske pesmi. Prav atova spodbuda in pozitivni vzgojni vpliv se kaže tudi v tem, da je omenjeni vnuk sestavil ansambel POJAV.

DRAGI TONE, ZA TVOJO POKONČNO DRŽO, SAMOZAVEST IN POGUM, REALNO RAZMIŠLJANJE, NEEGOISTIČNO POŽRTVOVALNOST IN SPUDBUJANJE MLADIH ZA KULTURNO AKTIVNOST SE TI ISKRENO ZAHVALJUJEMO. ŽELIMO TI MIREN POČITEK V DOMAČI ZEMLJI, KI SI JO TAKO LJUBIL.

Od Antona Petriča smo se poslovili na pokopališču v Skočjanu, v ponedeljek, 29. julija.

KUD MARIJ KOGOJ
predsednik: Franci Pečnik – AC

*Ni res, da je odšel — nikoli ne bo!
Ujet v naša srca,
z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak
spremljal v tišini.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil mož, oče in dedek

Franc USENIK

1947–2013

z Malega Osolnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, darovali sveče in cvetje.

Posebna zahvala gre vaščanom ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek za organizacijo pogreba.

Njegovi domači

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče in dedi

Jožef CENTA

1945–2013

iz Osredka.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, bivšim sodelavcem IMP, Urbanovim sodelavcem v Sončku, sosedom in prijateljem na morju, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala za vsa izražena sožalja, darovano cvetje in sveče. Zahvala tudi gospodu župniku za opravljeni obred in pogrebniemu zavodu Zakrajšek, ki je poskrbel za vse potrebno, ter velikolaškim pevcem za prelepo zapete pesmi.

Vera, Urban, Luka z Gordano,
Ed in Nik

*Niti zbogom nisi rekla,
niti roke nam podala,
a v naših srcih za
vedno boš ostala.*

ZAHVALA

V 83. letu starosti se je tiho poslovila naša draga

Ana GREBENC

1930–2013

(Opalkovo)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljeni obred in pogrebniemu podjetju Zakrajšek.

Zahvala vsem in vsakomur posebej za darovano cvetje in sveče.

Žalujoči vsi njeni

VELIKA POLETNA ODPRODAJA LETNIKOV 2013

»...Kia je s svojimi globalnimi apetiti dobera premešala že marsikateri segment, saj njihovi avtomobili predstavljajo kakovostno in zanesljivo ter cenovno sprejemljivo alternativo drugim, po imenu bolj »uveljavljenim« znamkam. Kajti danes ni več dovolj, da prodajaš zgodovino, danes je treba prodajati čim več za čim manj denarja, da te kupci sploh pogledajo. «

Dnevnik, 22. 6. 2013

cee'd Sportswagon

popolnoma novi
pro_cee'd

Družnaka oblikovno izstopajoča karavanska zvezdnika razveja z nepremagljivim prostorskim udobjem, nudi brezkompromisno varnost ter popolno udobje že v osnovni različici, novi, izjemno ekonomični bencinski in dizelski motorji pa omogočajo kar 20 % nižjo porabo kot pri svojem predhodniku.

že za 12.490 EUR

AVTOTRADA
KIA 4,2

Sportage

najbolj prodajan športni terenec v Sloveniji*

Stilsko in dinamično najbolj dodelan športni terenec na trgu nudi vrhunski dizajn in prostorsko razvijanje, navdušuje z bogato senjsko opremo, nepremagljivo ceno, zaviljivo nizko porabo goriva in inteligentnim pogonom na vsa štiri kolesa »Dynamax«.

že za 15.990 EUR

AVTOTRADA
KIA 5,3

Kiina vozila imajo rekordno nizko porabo, 7-letno garancijo in maksimalnih 5 zvezdic po EURO NCAP-u.

KIA - NAJVEČ AVTA ZA VAŠ DENAR

AVTOTRADA D.O.O. www.avtotrade.kia.si

Sinja Gorica 11, Vrhnika, 01-750-51-99

The Power to Surprise

Kombinirane porabe goriva: 3,7 - 8,2 l/100km, emisije CO₂: 95 - 195 g/km.

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.

GRADEŽ 14, 1311 TURJAK

GSM: 031/356 668

TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Nagrobni spomeniki Petrič

www.nagrobni-spomeniki-petric.si

e-pošta: info@nagrobni-spomeniki-petric.si

Peter Petrič s.p. Tel: 031-318 244

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK

SKARPA d.o.o., Gradež 44 a, 1311 Turjak

MALICE - KOSILA - PIZZE

JEDI PO NAROČILU

JUTRANJA KAVA OB 6.00 uri

DELOVNI ČAS

ponedeljnik - sobota
6.00 - 22.00

torok
6.00 - 02.00

četrtek
7.00 - 02.00

nedelja
8.00 - 22.00

ZOBNA AMBULANTA PRENADENT

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Duga 1, 1292 Ig • GSM: 040 954 000 • www.zobozdravstvo.prenadent.si

TURJAK 59, TURJAK
GSM: 041 772 711

MINIBAGER 6 TON

**IZKOPI
PREVOZI S KIPERJEM
GRADBENA DELA
UREDITEV DVORIŠČ
ASFALTIRANJE
PRODAJA IN VGRADNJA
ČISTILNIH NAPRAV**

ARMEX-GRAF, ROTO, ZAGOŽEN AQUAmax, VODATEH

CENA ŽE OD
2.299,00 €
+DDV

**Z VGRADNJO IN VSEMI PRIKLOPI
LAKI ZA PARET IN PRIBOR.**

Berger-Seidle

**LAKI, OLJA, SREDSTVA ZA ČIŠČENJE
IN VZDRŽEVANJE PARKETA
SE PRIPOROČAMO!**

KOLENDAR PRIREDITEV

4. SEPTEMBER–7. SEPTEMBER 2013
100 LET DELOVANJA ZADRUGE IN 20 LET
DELOVANJA GOVEDOREJSKEGA DRUŠTVA
VELIKE LASČE

SREDA, 4. SEPTEMBER

ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

OKROGLA MIZA »Ali bo na naših mizah še slovenska hrana?« in predstavitev zbornika of 100-letnizi združništva

ob 21. uri

prostori stare trgovine, Velike Lašče
OGLED RAZSTAVE STAREGA KMEČKEGA ORODJA IN GRADIVA O DELOVANJU ZADRUGE

SOBOTA, 7. SEPTEMBER, od 8.30 dalje

Velike Lašče

KMEČKI PRAZNIK - govedorejska razstava
 (KZ Velike Lašče in Govedorejsko društvo Velike Lašče)

SOBOTA, 7. SEPTEMBER, ob 8.00

Krvava Peč

POHOD PO VETERANSKI POTI V MAČKOVEC
 (OZVVS Velike Lašče)

SOBOTA, 7. SEPTEMBER, ob 20.30

Grad Turjak

LE TENDRE AMOUR – KOMORNA OPERA V IZVEDBI LOS ELEMENTOS
Zaključni koncert festivala stare glasbe Seviq Brežice
 (Ars Ramovš)

NEDELJA, 8. SEPTEMBER, ob 15.00

Logarji–Sv. Primož

KOLESARSKI VZPON NA SV. PRIMOŽ
 Prijave se zbirajo od 13.30 dalje
 (TVD Partizan Velike Lašče)

SOBOTA, 14. SEPTEMBER, ob 9.00

Sportni center Turjak

OBCINSKO TEKMOVANJE V BALINANJU
 Organizator TVD Partizan Velike Lašče

NEDELJA, 15. SEPTEMBER

TRADICIONALNI PRAZNIK SUHEGA SADJA NA GRADEŽU

ob 9.00

Turjak–Rašica–Škocjan–Gradež

Pohod po Trubarjevi rojstni fari

ob 12.00

Gradež

Praznik suhega sadja

(Društvo za ohranjanje dediščine)

NEDELJA 15. SEPTEMBER, ob 15.00

Grad Turjak

SPOMINSKA SLOVESNOST

(Društvo Nova slovenska zaveza)

SOBOTA, 21. SEPTEMBER, ob 9.00

izpred brunarice športnega centra na Turjaku

SPOMINSKI POHOD PO KOGOJEVI POTI

Turjak–Gradež–Laporje–Rašica–Mali Osolnik–grad Turjak
 (KUD Marij Kogoj Turjak)

SOBOTA, 21. SEPTEMBER, med 12.00 in 13.00 uro

železniška postaja velike lašče

OBELEŽITEV 120-LETNICE ŽELEŽNIŠKE PROGE
 Slovenske železnice in JZ Trubarjevi kraji

SOBOTA, 21. SEPTEMBER, ob 11.00

Grad Turjak

SREČANJE BORCEV OB 70-LETNICI ZMAGE NA TURJAKU

(Zarja spominov Velike Lašče)

SOBOTA, 21. SEPTEMBER, ob 14.00

Trubarjeva domačija

PODELITEV ROZANČEVE NAGRADE

(Nova revija)

PETEK, 27. SEPTEMBER, ob 17.00

Trubarjeva domačija, Rašica

UVODNO SREČANJE UTŽO V NOVO ŠOLSKO LETO

Z otvoritvo priložnostne razstave ob 120. obletnici odprtja železniške proge Ljubljana–Kočevje

»PRIHOD URNEGA HLAPONA V VELIKE LASČE«

(Javni zavod Trubarjevi kraji in UTŽO Velike Lašče)

SOBOTA, 28. SEPTEMBER, ob 8.00

Velike Lašče–Krvava Peč–Iška tesen

POHOD V IŠKO TESEN NA STIRIMEJO

(Društvo Claustra Alpium Iuliarum in Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 28. SEPTEMBER, ob 13.00

Krvava Peč

UPRIZORITEV KRVAVSKE LEGENDE

(Organizator KUD Rob)

ČETRTEK, 3. OKTOBER

Grad Turjak

OBMOCNA LIKOVNA RAZSTAVA

(JSKD, OI Ljubljana okolica)

SOBOTA, 5. OKTOBER

Dnevi Evropske kulturne dediščine 2013:

100 LET V DOBRO DEDIŠČINE

»DEDIŠČINA ZA STARE IN MLADE«

od 9.00 do 12.00

Trg pred Levstikovim domom, Velike Lašče

BUČNO-MARMELADNI DAN

(DPZ Velike Lašče)

od 14.00 dalje

Trubarjeva domačija

ob 14.00: **FRESKE – od Trubarjevega zapisa do današnje igre**

Sprehod po Trubarjevi rojstni vasi z ogledom primerov obnove kulturne dediščine in delavnica izdelovanja miniaturnih fresk (zavod Parnas)

ob 15.00: **TRUBAR IN NJEGOV ČAS**

Razlaga Andreja Perhaja v spominski sobi Primoža Trubarja

ob 16.00: **KONSERVATORSKI POSEGI IN PREZENTACIJA TRUBARJEVE DOMAČIJE**

Andreja Bahar Muršič – konservatorska svetovalka ZVKDS, OE Ljubljana

ob 16.45: **PREDSTAVITEV ŽAGARSKO**

ZBIRKE NA TEMKOVI ŽAGI – primer vnašanja vsebine v kulturni spomenik

(Javni zavod Trubarjevi kraji in ZVKDS, OE Ljubljana)